

LUNDS UNIVERSITET
Teologiska institutionen
Islamologi ISL 741
10 poängsuppsats
HT 2006-04-16
Handledare: Leif Stenberg

Shi'a och Sunni tolkningar

En studie om gemensamma ämnen som skilt dessa riktningar åt

Sayyid Wahid Alawi

I Vännens Namn

Innehållsförteckning

Inledning	Sid. 1
Syfte, metod och källor	Sid. 2
Nyckeltermmer	Sid. 4
Identifikation av shiiter och sunniter	Sid. 5
Moderna konflikter	Sid. 12
<i>Tahrif</i> -Korruption i Quran	Sid. 15
Sunnitiska källor angående <i>tahrif</i>	Sid. 16
Shiitiska källor angående <i>tahrif</i>	Sid. 21
<i>Hadith uth Thaqaalayn</i> , ”De Två Dyrbara Tingen”	Sid. 24
Den första gruppens syn på <i>Hadith uth Thaqaalayn</i>	Sid. 25
Den andre gruppens syn på <i>Hadith uth Thaqaalayn</i>	Sid. 27
Tredje gruppens syn på <i>Hadith uth Thaqaalayn</i>	Sid. 29
Quran och <i>Ahlal Bayt</i>	Sid. 29
<i>Hadither</i> om <i>ath Thaqaalayn</i>	Sid. 33
Ordet <i>maula</i> och dess betydelse!	Sid. 34
Fortsättning på <i>hadither om ath Thaqaalayn</i>	Sid. 37
De Tolv Efterträdarna-Profetens khalifer	Sid. 40
Analys och diskussion	Sid. 48
Slutsats	Sid. 50
Litteraturlista	Sid. 52
Internetsidor	Sid. 55

Inledning

Jag har tänkt analysera och presentera de olika skillnaderna eller tolkningarna som finns inom shi'a och sunni islam. Anledningen till att jag valde att koncentrera mig på shi'a-och sunni-islam är för att jag alltid har varit intresserad av de historiska skillnaderna och för hur de kom till och vad som var orsaken till dess uppkomst. Jag har alltså alltid varit intresserad av islams tidiga historia och de händelser som inträffade efter profetens död. I denna uppsats kommer jag endast att ta upp tre olika ämnen och belysa dem från shiitisk och sunnitisk synvinkel med deras egna källor. De ämnen som jag tänker behandla och ta upp beskrivs som "Korruption i Quran", traditionen om "De Två Dyrbara Ting" och "De Tolv Ställföreträdarna". Jag kommer att beskriva olika arabiska termer som är viktiga att nämna och som kommer att dyka upp i uppsatsen samt moderna konflikter mellan dessa riktningar. Shi'a- sunni- islam har varit aktuellt i internationell media lite till och från enda sen den islamiska revolutionen i Iran och fram till dagens ockupation av Afghanistan och Iraq samt nyligen med de hållande, kränkande och mycket provocerande teckningarna av muslimernas siste profet, Muhammad¹ som satt

¹ Det allmänna förbudet mot avbildning av Gud ska ses i ljuset av konflikten mot polyteismen som fanns under profetens livstid. Genom tolkningar har också profeten Muhammad kommit att omfattas av bildförbudet. Detta framför allt som ett sätt att markera respekten för honom. Inom vissa rättskolor (de fyra sunnitiska) har förbudet även omfattat bildkonst som föreställer människor och djur. Det är dock viktigt att understryka att det inte råder någon konsensus kring den här frågan. Bilder föreställande såväl profeten som andra personligheter från islam har förekommit i stor omfattning, framförallt efter 1200-talet (mongolinvasionen mot muslimska områden) till 1736 (safavidernas Persien). I den shiitiska rättskolan, Ja'fari skolan har det inte funnits något allmänt bildförbud. I shiitiska samhällen förekommer bilder föreställande imamerna och profeten. Bilderna föreställer imamerna i olika sammanhang. Bland annat i kampen mot orättfärdiga härskare eller bilder som visar imamerna i färd med att ta hand om föräldralösa barn och fattiga människor. Till dessa bilder ska läggas bilden på en fager yngling som sägs föreställa profeten Muhammad under hans ungdom. Dessa bilder var och är en del av den folkliga religiositeten i den shiitisk dominerande delen av den muslimska världen. Jag tror inte att det är avbildningen i sig, på profeten som har utlöst denna vrede utan det beror dels för att dom bilderna hånar en person som enligt islam bör älskas mer än ens föräldrar och dels för *Jyllandspostens* hyckleri. Det är synd att allt detta sker i yttrandefrihetens namn. Karikatyrerna på profeten bidrar inte med någon konstruktiv kritik så som yttrandefrihet bör användas till utan *Jyllandsposten* hånar rakt ut islams siste profet. En av bilderna visar hur en person (som ska föreställa profeten) trycker sin näsa mot ett fönster eller dylikt för att efterlikna en gris. En annan visar profeten som en terrorist, där han har en bomb på huvudet istället för en turban. En annan bild visar två kvinnor med *niqab* (ansiktsslöjan) bakom profeten som har ett svärd i sin hand och är förbered för bråk. I en annan karikatyr stoppar profeten självmordsbombare att få inträde till paradiset där han säger: "Stopp, Stopp vi har fått brist på oskulder i paradiset." Med *Jyllandspostens* hyckleri menar jag hur dom drog tillbaka karikatyrer på profeten Isa/Jesus på grund av rädslan för att få för starka läsarreaktioner från sårade kristna i Danmark. Efter den explosiva reaktionen från muslimer världen runt sa de att de skulle göra karikatyrer av judar och Israel, men

igång en explosion av undertryckt vrede i den muslimska världen gentemot västerländska länder som exempelvis England, Frankrike, Tyskland och USA. På grund av många andra händelser som inträffat i Mellanöstern där dessa riktningar varit aktuella under de senaste 30 åren kan denna uppsats ses som ett informationsrikt arbete för den som är intresserad om dessa riktningar i islam. Det skulle inte skada om läsaren hade lite förkunskaper om dessa riktningar eftersom jag kommer att koncentrera mig mer på skillnader som legat till grund för de historiska konflikterna som dessa riktningar haft. Med andra ord bör denna uppsats främst ses som en fördjupning om dessa riktningar. Fast läsaren som inte har stora förkunskaper om dessa riktningar kan också få en god start genom denna uppsats eftersom jag kommer att förklara dessa riktningars historiska uppkomst, skillnader, likheter, tolkningar och konflikter på en mycket grundlig nivå.

Syfte, metod och källor

Under de sju år som jag studerat de olika tolkningarna och argumenten som shi'a- sunni-muslimer presenterar om vissa ämnen inom islam har jag inte funnit en enda studie i "bokform" som behandlat dessa tolkningar med en djupare och insiktsfullare form på det svenska språket. Jag har inte sett någon islamolog ta tag i detta ämne och inte heller sett åtminstone en bok som behandlat dessa tolkningar och för första gången presentera dem på det svenska språket. Anledningen kan vara att man inte har varit intresserad, kunnat eller velat gå djupt in i de muslimska källorna och presentera de olika tolkningarna som står däri. Jag har på grund av denna brist på information på det svenska språket varit tvungen att läsa och leta i böcker som varit på det engelska, persiska och arabiska språket. Detta arbete är mycket tidskrävande samt kräver om inte djupa åtminstone någorlunda kunskaper om de olika muslimska källorna. De händelser eller konflikter som man kan ge några exempel på och som inte har presenterats ur ett shiitisk och sunnitisk synhåll på det svenska språket är exempelvis de händelser som inträffade under och efter profetens död, ledarskapsrollen, vem skulle bli eller borde bli den rättmätige khalifen, olika tolkningar på vissa Quran verser och traditioner, jurisprudens, synen på profetens olika följeslagare och mycket mera. Jag vill inte säga att

det förslaget drog dom tillbaka snabbt. En annan viktig faktor till denna vrede är en redan sen många år utbredd känsla av förnedring och utsatthet från väst. Muslimer känner sig utsatta på grund av den politik som förs av världens ledande stater. Massmedian (Al Jazira 24/03/06, Irans kanal 2 03/09/06 och m.m.) i Mellanöstern visar en helt annan bild från det vi får se här i Europa. Man menar till exempel att sionister och imperialister handlat bakom kulisserna för att vända världens blickar mot muslimer och på så sätt ifrån de händelser som inträffar dagligen i bland annat Iraq, ockuperade Palestina och platser liknande Abu Ghurayb fängelset.

dessa konflikter inte tagits upp alls, för det har man gjort, men mycket ytligt. Man kan finna olika författare som presenterat dessa riktningars olika tolkningar lite varstans men som sagt har detta ämne inte tillägnas så pass mycket så att man kan kalla det för ”en detaljerad och insiktsfullt presentation av shi’a-och sunni-tolkningar eller versioner om olika händelser i bokform.”

Mitt mål med denna studie är att presentera dessa riktningars olika tolkningar och syn på olika ämnen genom historien som exempelvis korrupktion i Quran, olika *hadith*,² jurisprudens, ledarskap och mycket mera med de mest auktorativa muslimska källorna som referens. På grund av att jag måste begränsa denna studie kommer jag endast (som tidigare sagt) att ta upp tre av de olika exempel som jag har nämnt. Dessa är ”Korrupktion i Quran”, *hadithen* som handlar om de ”De Två Dyrbara Tingen” och ”De Tolv Ställföreträdarna”. Jag kommer att presentera den shiitiska och sunnitiska versionerna om ett vist ämne och beskriva dem så detaljerad som möjligt med mot och för argument istället för att skriva och presentera många olika ämnen och skriva för lite om varje. Anledningen till att jag valde dessa tre ämnen är: Den Heliga Quran ses ur en troende muslimsk synvinkel som det absolut viktigaste, som det primära, Guds ord och början och slutet på en handling. Quran är grunden för religionen islam och ger den troende muslimen dess tro och tanke. Quran ger den troendes liv mening och förklarar alla trons och tankens principer. Den förklarar hur man ska uppföra sig, etik, ordning inom familj och samhälle och mycket mera. Därför har jag valt att börja med att nämna ett ämne som handlar om Quran, alltså ”Korrupktion i Quran”. Det andra ämnet som jag valt och som enligt traditionerna är sammanknuten till Quran heter ”De Två Dyrbara Tingen”. De muslimska rättslärda är överens om att profeten Muhammad lämnade efter sig två dyrbara ting för sin nation att följa efter och få sin vägledning ifrån och att en av dem var Quran, men här tar konsensusen slut. De muslimska rättslärda är inte överens om vad den andra ”tinget” var. Det tredje ämnet handlar om ”ledarskap”, *wilaya*, och om en tradition där profeten lär ha sagt att tolv personer kommer att efterträda honom eller att vara hans ställföreträdare. Vilka dessa tolv personer är enligt de muslimska källorna kommer att diskuteras.

² *Hadith* betyder tradition eller uttalande. För arabiskspråkiga personer kan detta ord användas för vem som helst, men för de som har andra moderspråk (än det arabiska) syftar man med *hadith* till profeternas uttalande eller i shiiternas fall även de tolv imamernas uttalande samt de fyra kvinnorna som profeten Muhammad lär ha förklarat som *Sayyida ta nisail alamin*, ”Mästarinnan till världens alla kvinnor”. Dessa är Asiya (Musas, ”Moses”, adoptivmor), Den Heliga Maryam, ”Maria” (Isa’s, ”Jesus”, mor), Khadija *tul Kubra*, ”Den Storslagne Khadija”, profeten Muhammads första fru och mor till bland annat Fatima *tuz Zahra*, ”Den Blommande Fatima”, som räknas till den fjärde.

För de konfessionella läsarna kan denna studie förhoppningsvis bidra till att minska spänningen som varit genom århundraden genom ökad förståelse och kunskap om dessa riktningars olika tolkningar. Till den icke-konfessionella läsaren kan denna studie ge en djupare kunskap om de primära och sekundära skillnaderna mellan shi'a-och sunni-islam och vilka konflikter som varit eller ännu finns kvar mellan dessa riktningar och på så sätt förstå det religiösa språket. Världsreligionerna kan ses som världsspråk med ett väldigt ordförråd med egna syntaxer och formlära. Om man kan förstå språket genom studier, förstå vad människor skriver och säger för att på så sätt göra sig själv förstådd kan detta vara ett steg till närmande mellan två troende med olika riktningar eller åsikter samt mellan den icke-troende och den troende. Men religionen kan användas på både ont och gott. Religionen kan användas till att förtrycka och befria människor, behålla människor i okunskap eller uppmuntra dem till kunskap. Det kan legitimera våld på ont och gott, krig på både ont och gott samt fred på både ont och gott. Quran: 49:11³ säger:

”De troende är bröder. Försona därför två bröder (som är oense) och frukta Gud- kanske skall ni erfaras barmhärtighet.”

Jag hoppas att trots de skiljaktigheter som ligger på ytan, att muslimer kan se varandra som bröder som versen nämner och på så sätt kunna föra en sund och förnuftig dialog.

Nyckelterm⁴

Islam, shi'a, sunni, *madhhab*, ”rättskolor”, *shari'a*, bokstavligen ”vägen till källan”, på fritt svenska ”regler”, Quran, profeten Muhammad, *sunna*, ”tradition”, ”handling” eller ”sed”, *hadith*, ”uttalande” eller ”tradition”, *tafsir*, ”kommentar” eller ”tolkning”, *sanad*, ”källor”, *ulama*, ”rättslärda”, *khalifa*, ”ställföreträdare”, *imam*, ”ledare”, *Ahlal Bayt* menas ”profeten Muhammads ätt” men betyder bokstavligen ”husets folk”, *tahrif*, ”korrupcion” eller ”fördärv”, *ath Thaqaalayn*, ”de två dyrbara tingen”.

³ Här har jag räknat (och kommer också att göra det framöver) ”I Guds Den Näderikes Den Barmhärtiges Namn” som en vers som den även bör göras i och med att denna vers var en del av profetens uppenbarelser enligt de muslimska källorna, därav 49:11 istället för 49:10. Den som vill läsa versen i *Koranens Budska* bör alltså se 49:10. Se *Questions on Jurisprudence (Masail Fiq hiya)* av Abd al Husayn Sharaf ad Din al Musawi, under kapitel 2, ”Is Basmala a verse?” Eller se: www.al-islam.org/masail/.

⁴ Jag har valt att skriva de arabiska termerna så som det uttalas och skrivs på det arabiska språket.

Identifikation av shiiter och sunniter

Det är nödvändigt att identifiera dessa två grupper innan vi fortsätter med uppsatsen.

Shiiter: Shi'a-islam eller shiism (från det arabiska ordet شيعية, förkortning för det historiska frasen *shi'at Ali* شيعية علي, som betyder "Alis följeslagare") är den näst största gruppen i islam. Det singularära/adjektiva formen av detta namn är på arabiska *shi'i* شيعي. Detta används för att referera till *Ahlal Bayts* (profetens ätt) anhängare och framför allt då en anhängare till Ali ibn Abu Talib som var profeten Muhammads kusin, svärson, efterträdare (enligt shiiterna) och fader till profetens enda härkomst. Ali blev efter profetens död överhuvud av *Ahlal Bayt*. Frasen Shi'a av Ali anses inom både shi'a- och sunni-islam vara historiskt given av profeten själv och senare av hans härkomst i pris till Ali och hans följeslagare samt för *Ahlal Bayt*.⁵ Den fulla frasen på arabiska lyder: "Aliyun wa shi'atuhu humul fa izun" (Ali och hans parti (shi'a) kommer att vara de segerrika). Detta uttalande från profeten anses bero på att det fanns en grupp runt Ali som visade stor kärlek och hängivenhet till honom. Här nedan (bilden) kan ni se ett exempel på kärleken till Ali och hans plats i shiitisk-dominerade länder som visas av att han nämns på den Islamiska Republiken Irans frimärken.

Shi'a-muslimerna följer det som de anser vara profeten Muhammads och *Ahlal Bayts* (profetens familjs) lära. Efter profetens bortgång gjorde Ali anspråk på ledarskapet för både den religiösa och politiska makten där Alis familj och dess shi'a stödde hans anspråk. Shi'a-muslimerna menar att förutom profeten var också hans familj eller *Ahlal Bayt* (som inkluderar Ali) den bästa källan till kunskap om Quran och islam samt de bästa karaktärerna att söka efterlikna. Man menar att de var de absolut bäst kvalificerade lärarna i islam generellt efter

⁵ a) *Fadhail as-Sahaba* av Ahmad Ibn Hanbal, Vol. 2, Sid. 655.

b) *Hilyatul Auliya* av Abu Nu'aym, Vol. 4, Sid. 329.

c) *Tarikh av al-Khatib al-Baghdadi*, Vol. 12, Sid. 289.

d) *Majma' az-Zawa'id*, av al-Haythami, Vol. 10, Sid. 21-22.

e) *As-Sawaiq al-Muhriqa* av Ibn Hajar Al-Haythami, kapitel 11, sektion 1, Sid. 247.

f) *Polarization Around the Character of Ali ibn Abu Talib* av `Allama Murtada Mutahhari. Kapitel 2.

⁶ Ett iranskt frimärke som relaterar till Ghadir-*hadithen* som enligt shiiterna var ett av många tillfällen som profeten utnämnde Ali till sin efterträdare. Anledningen till att just Ghadir hadithen är mer speciell än de övriga är att denna gång utnämndes Ali just innan profeten gick bort och det framför en stor skara av muslimer. På frimärket står det *Man Kunta Maula wa Hadha Aliyan Maula* som betyder "Den som jag har varit ledare för bör ta Ali som ledare". Se även "Ordet *maula* och dess betydelse" på sidan 34.

profeten och de mest tillförlitliga i fråga om att bära profetens *sunna*⁷ vidare. Detta refererar man tillbaks till olika uttalanden av profeten under hans livstid. Shiiter menar att Imam⁸ Ali vid flera olika tillfällen blev direkt utvald av profeten att efterträda honom och att han var den legitime ledaren av muslimerna efter profetens bortgång. Detta menar de utgör en viktig del av profetens *sunna* som måste åtföljas. Med detta uttalande kan man dra slutsatsen att shiiter förkastar de tre första *khalifernas*⁹ legitimitet att styra efter profetens bortgång. Man menar att dessa tre var illegitima ledare och hade en mindre status i alla kategorier än *Ahlal Bayt*. Denna åsikt ligger i konflikt med den sunnitiska teologin som menar att dessa khalifer blev utvalda enligt profetens instruktioner om *shura*, ”konsultation” och bör följas. Sunniter förkastar också de rättigheter som de religiösa auktoriteterna får av shiiter och som kännetecknas av dom till profetens ätt. Förutom dispyten om khalifatet så har shiiter ett koncept som heter *Imama*, ”ledarskap” som också är känd för *Khalifatul Ilahi*, ”Gudomligt utvalda efterträdare till profeten i termer som Quran, dess mening, *shari'a*¹⁰ och vägledningen till den korrektaste praxisen av Qurans lära.”

Shiiter är av den åsikten att ”sunnism” är en grupp som inte existerat under profetens livstid och att denna titel har använts för olika syften genom historien. *Sunni* är en kortare term för den verkliga titeln som är *Ahla-Sunna wa al Jama'a* som tog form vid fredskontraktet mellan Mu'awiya I (d. 680)¹¹ och Hasan ibn Ali (d. 669). Shi'a-muslimerna protesterar också mot

⁷ *Sunna* betyder ”tradition”. På svenska är det korrektaste uttalet *sånna*. I denna uppsats menas det enbart profetens *sunna*, alltså hans fysiska och orala handlingar. Vad och hur han har gjort, sagt och handlat samt gett sitt tysta godkännande om vid sina dagliga situationer.

⁸ *Imam* betyder ”ledare” och ska inte tas fel med ordet *Amam* som betyder ”den som står framför”. Man syftar då till böneledaren.

⁹ *Khalif* betyder ”ställföreträdare” och de tre som menas här är: Abu Bakr, Umar och Uthman. *Kalif* är det försvenskade ordet.

¹⁰ Betyder ”Vägen till Källan”. Ses i den mystiska eller gnostiska delen av islam som ”skalet av islam”, alltså dess yttre. Medans *Haqiqa* som betyder ”verkligheten” ses som ”kärnan i islam”, alltså den inre aspekten av islam. I *shari'a* inkluderas: Quran, *sunna*, *ijma* (konsensus) och *aql*, förnuftet i sunni islam är den sistnämnde *qiyas* (analogi eller egna tolkningar/gissningar). *Shari'a* är de regler för hur en muslim ska förhålla sig i sitt dagliga liv. Enligt rättslära har islam regler från vaggan till graven och dessa regler kallas alltså för *shari'a*.

¹¹ Han förde krig mot khalifen Ali, profetens svärson, kusin och efterträdare. Efter att Ali blev mördad gick khalifatet till Hasan som Mu'awiya via politisk spel och mord, mutningar samt hot kunde ta (khalifatet) ifrån honom. Den kände sunni reformisten Maududi (d. 1979) säger:

Mu'awiya (RA står för Radiallahu Anhu och betyder: Må Gud vara nöjd med honom) blev inte vald av en majoritet eller en konsensus av alla muslimer så som det gick till med hans föregångare, om muslimerna inte var nöjda med dom så skulle de inte ta någon ställning, trots detta ville Mu'awiya bli khalif, han förde krig för just denna position, muslimerna var inte nöjda med hans utnämning. Folket valde inte honom utan han blev khalif med våld och när han blev khalif hade folket inte något annat val en att ge honom trohetsed. Om folket valde att inte ge honom trohetsed skulle de inte bara förlora sina positioner i samhället utan de skulle även förlora sina liv och detta skulle vara katastrofalt för systemet, folket föredrog därför att ge trohetsed än att konfrontera denna konsekvens. Det är därför (efter att Imam Hasan

användningen av termen ”*Ahla-Sunna wa al-Jama'a*” och ser det som en *bid'a*, ”innovation” i religionen eftersom ingen rättslärare eller historiker är av den åsikten att profeten använde denna fras.¹² Längre fram i historien blev *sunni* definierad som ”följeslagare till *Sunna*” (En som följer profetens traditioner, sed och hans handlingar). Shiiterna menar att vem som helst kan ge sig namnet *sunni* eftersom det är obligatorisk för alla muslimer att följa, lyda och ta efter profetens karaktär och personlighet men i detta fall betyder det inte att man behöver följa de doktriner, påbud och verk¹³ som utvecklats av sunniter vid senare tidsskeden. Till detta kan man lägga till att shiiter är av den åsikten att profetens *hadith* och *sunna* måste överensstämma med Quran och att de förstnämnda kompletterar Quran. Men shiiterna håller inte med den sunnitiska metodologin för hur en *hadith* genealogi bör studeras. Shiiterna förkastar också tron på att man blind, utan logiska och starka argument bör, följa majoriteten enbart av den anledningen att de *är majoriteten*. Man refererar till följande verser i Quran:

”Och om du vill lyda *majoriteten*¹⁴ av jordens invånare, kommer de att leda dig bort från Guds väg. De går bara efter lösa antaganden och förmodar (än det ena, än det andra).” (Q: 6:117)¹⁵ I Quran sägs även:

”Och Vi har sänt skaror av osynliga väsen och människor till helvetet: de har hjärtan som ingenting förstår, ögon som ingenting ser och öron som ingenting hör. De är som kreatur, nej, de är ännu vilsnare: de är de tanklösa, de likgiltiga.” (Q: 7:180)¹⁶ Ännu en vers säger:

”Din kropp skall Vi rädda idag för att göra dig till ett tecken för dina efterkommande; även om *majoriteten* av människorna är likgiltiga för Våra tecken.” (Q: 10:93)¹⁷

Med dessa verser menar shiitiska rättslärare, att den stora gruppen eller majoritets gruppen inte alltid behöver vara i rätt riktning eller ha rätten på sin sida.

(RA) avgick) de andra följeslagarna samlades runt honom för att på så sätt undvika risken med ett civilt krig eller inbördeskrig mellan muslimerna. Mu'awiya var mycket väl medveten om denna strategi.”

Se *Khilafat wa Mulukiyat*, kapitel 5, sidorna 158- 159 av Sayyid Abu Ala Maududi.

¹² Se www.en.wikipedia.org/wiki/Ahl_al-Sunna_wa_al-Jama%27ah.

¹³ Verk som exempelvis *Sahih al Muslim* och *Sahih al Bukhari* och många fler.

¹⁴ Det är jag som kursiverad denna ord.

¹⁵ *Koranens Budskap* 6:116. Bernström översättning skiljer sig lite med min.

¹⁶ *Ibid.* 7:179.

¹⁷ *Ibid.* 10:92

I den shiitiska riktningen finns det idag endast två rättskolor som är accepterade både bland shiiter och sunniter på grund av att deras syn och tolkningar anses vara inom ”ramen av det som är accepterad i islam”, dessa är Zaydi och Ja’fari skolan. Zaydi kallas för ”fyra imamer” medan Ja’fari kallas för ”tolv imamer”.¹⁸ Det finns också en grupp vid namn Isma’ili som även kallas för sex *imamer*. Denna grupp ses inte som en muslimsk skola eller muslimer överhuvudtaget. Enligt de shiitiska rättslärda står sex *imam* gruppen längst ifrån deras sanning på grund av deras tolkningar och syn på imamerna och Gud. De fyra sunnitiska skolorna som inte accepterar någon *imam* anses vara närmare tolv imamerna i trosuppfattning än sex imamerna. Under 1950- talet arrangerades en stor konferens med syfte att närma de olika muslimska skolorna och göra slut på missförstånd och fördomar sinsemellan. De som fick delta var representanter från sex skolor (Zaydi, Ja’fari, Hanbali, Shafi’i, Hanafi och Maliki). Representanter från Isma’ili gruppen som ville delta fick inte vara med på denna konferens. De närvarande shiiterna och sunniterna var överens och i samstämmighet, alltså det fanns en konsensus, *ijma* att denna grupp inte skulle räknas till islams rättskolor och de fick därför inte heller vara med. Isma’ili gruppen delas i sin tur till massviss med andra subgrupper och de har i sin tur egna trosuppfattningar. De kändaste av dessa grupper är *druserna* som inte heller räknas till islam på grund av deras syn på Gud, imamerna och en viss Fatimidisk khalif som de anser vara Gud inkarnerad. Andra grupper som har liknande trosuppfattning är *Alawiterna*, *Ahmadiya* och *Bahai*. Jag ska inte gå djupare in i dessa grupper och förklara deras syn och trosuppfattning eftersom detta faller utanför uppsatsens egentliga ämne, därför nöjer jag mig med att enbart ha presenterat dom.

¹⁸ De grupper som inte är accepterade eller ses som en muslimsk grupp eller riktning på grund av deras syn på vissa personligheter enligt majoriteten av shi’a- och sunni- rättslärda är: Isma’ili, Drus, Alawi, Bahai och Ahmadi. Närmare förklaring ges på sidan 8.

De tolv imamerna är: 1. Ali bin Abi Talib

2. Hasan bin Ali

3. Husayn bin Ali

4. Ali bin Husayn

5. Muhammad bin Ali (Här skiljer sig Zaydi skolan från den Ja’faritiska på grund av att dom här följer efter Muhammads halvbror Zayd bin Ali).

6. Ja’far bin Muhammad (Ja’fari skolan har fått namnet från denna Imam).

7. Musa bin Ja’far (Isma’ili gruppen följer här efter Isma’il som var storebror till Musa men som dog många år innan sin egen far, Ja’far. De delas i sin tur till massviss med andra grupperingar däribland druserna).

8. Ali bin Musa

9. Muhammad bin Ali

10. Ali bin Muhammad

11. Hasan bin Ali

12. Muhammad bin Hasan som betraktas som *al-Mahdi* (den muslimske vägledaren som ska återvända innan tidens ende tillsammans med profeten Isa för att skipa gudomlig rättvisa i världen).

Sunniter: Termen ”sunnī” är en förkortning till *Ahlah-Sunna wa al-Jama’a* (på Arabiska: أهل السنة و الجماعة). Namnet kommer från ”församlingens år”, året då muslimernas civila krig slutade först efter fredskontraktet mellan Mu’awiya I (d. 680) och Hasan ibn Ali (d. 669). Nuvarande beräkningar visar att sunniter utgör 90 % av världens muslimer och kvarvarande 10 % utgörs av shiiter men talen är tveksamma och shiiterna kan utgöra 15%. I sunnidominerade länder nerräknar man shiiterna på grund av politiska skäl samma sak gäller säkerligen för sunniter i shi’a dominerade områden. Det behövs ett mer neutralt arbete om detta innan denna statistik kan sägas vara försvarbar.¹⁹ Det finns fyra sunnitiska rättskolor som är accepterade av shiiter och sunniter. Dessa befinner sig enligt dom inom ”islams ramar”, dessa är:

- Hanafī, baserad på Abu Hanifas arbeten (d. 765). Han var student till bland annat Imam Muhammad al Baqir (d. 743) och Ja’far as Sadiq (d. 765).²⁰ Dessa personer räknas till femte och sjätte shiitiska imamer. Abu Hanifa lär ha sagt om al Ja’far as Sadiq: ”Laula as sanatan la halaka an Nu’man” som betyder “Om det inte var för de år [som han studerade under as Sadiq] skulle an Nu’man ha förgåtts.”²¹
- Maliki, baserad på Malik ibn Anas arbeten (d. 796). Han var en student till bland annat Abu Hanifa och Imam Ja’far as Sadiq. Malik ibn Anas lär ha sagt om as Sadiq: ”Inga ögon har sett, inga öron har hört och ingen har varit mer imponerad av någon som är så bekant och lärd i jurisprudens än Ja’far as Sadiq.”²²

¹⁹ www.wikidepia.org/wiki/Sunni.

²⁰ Shiitiska källor: *The Shi`as are the Real Ahlah Sunna* av Dr. Muhammad at Tijani as Samawi. Kapitel 13 “Oppressive Rulers Appointet the Imams of Ahlah Sunna.”

Sunnitiska källor: Hanafī rättslärde Muftin Ghulam Rasul skrev en biografi om Imam Ja’far as Sadiq som heter ”*Subih Sadiq*” där sidorna 83- 84, 162 och 186 – 191 tar upp lärar- elev relationen mellan as Sadiq och Abu Hanifa.

Shadharat adh Dhahab, Sid. 220, Jim Alif.

Imam Abu Hanifa av Allama Shibli an Nu’mani, Sid. 40.

Musnad Imam Azam, Sid. 23, under rubriken ”Inledning” av den pakistanske rättslärde Maulana Sa’d Hasan Sahib. Texten är en samling av *hadith*er som samlads av Imam Abu Hanifa.

Den pakistanska sunni rättslärde Muhammad Hamidullah Khan nämner också lärar- elev relationen på sidan 61 i sin bok ”*The Schools of Islamic Jurisprudence - A comparative study*.”

Likaså Shaykh Sharawi Azhari i sin ”*Risala Al Ahramus Sunna*, Sid. 103, numer 32932.

¹⁹Sunni rättslärde Abu Zuhra nämner dessa ord (som är välkända) från Imam Abu Hanifa an Nu’man ibn Sabit. (*Imam Ja’far as Sadiq*, Sid. 83- 84). Imam Abu Hanifa lär också ha sagt (i samma bok och samma sidor): “Jag har aldrig sett en så stor lärd i fiqh (jurisprudens) än Imam Ja’far as Sadiq.”

Se även i *Tazkiratul Auliya I*, ”*Vännernas Minne I*” av Farid ud Din al Attar (d. 1220), Sid. 102 eller se under rubriken ”Habib Ajami”. Läs även i samma bok om de fem imamerna, Ja’far as Sadiq, Sid. 23. Abu Hanifa, Sid. 391. Shafi’i, Sid. 407. Ahmad ibn Hanbal, Sid. 419.

²² *The Shi`as are the Real Ahlah Sunna* av Dr. Muhammad at Tijani as Samawi. Kapitel 13 “Oppressive Rulers Appointet the Imams of Ahlah Sunna.”

- Shafi'i, grundad av Idris ibn Shafi'i (d. 820) som var student till bland annat Malik ibn Anas och Sa'd bin Muslim Awi. Den sistnämnde var i sin tur student till Imam Ja'far as Sadiq.
- Hanbali, grundad av Ahmad bin Hanbal (d. 855) som var student till bland annat Shafi'i och Ibrahim bin Sa'd Zahri. Den sistnämnde var i sin tur student till Imam Ja'far as Sadiq.

Som vi ser här är alla dessa imamer nära knutna till varandra (även de shiitiska som al Baqir och as Sadiq) i ett mer vänskapligt förhållande än ett fientlig. Jag har heller inte fått det intrycket att det skulle vara konkurrens mellan dom utan denna konkurrens bildades årtal efter deras död och det av följeslagarna.²³ Olika politiska grupper gav sitt stöd till olika skolor och på så sätt växte den skolan beroende på den politiska gruppens styrka och makt. Alla dessa (sunnitiska) imamer lärde från varandra och visade samtidigt stor respekt och ödmjukhet till varandra. Historien vittnar till att dessa imamers följeslagare inte följde samma ödmjuka väg. Följeslagare till de olika rättskolorna har konfronterat och attackerat varandra inte bara oralt utan även fysiskt genom historien på grund av ett hat som inte ska relateras till varandras rättskolor utan snarare på tillhörigheten till en folkgrupp, stamtillhörighet och sociala klass. Historien vittnar om att det har uppstått många blodiga konflikter. Detta kan jämföras med de blodiga konflikterna mellan katoliker och protestanter i Europa under 1600- talet. Fast läget idag är mindre hatiskt mellan de sunnitiska skolorna och de är mer enade och har näst intill inget "agg" mot varandra kan det förekomma små konflikter då och då på grund av olika rättsfrågor.

En *madhhab*, "rättskola" har en specifik tradition i fråga om att tolka islam eller *shari'a* och bör inte ses som en religiös riktning. Dessa skolor blev grundade av studenter och följeslagare till populära religiösa imamer mellan 700- och 800- talet. Den största faktorn till att en rättskola eller imam fick stöd och kunde få resurser för sin sak (även om det fanns imamer som var kändare bland folket för sin "större" fromhet och kunskap än de imamer som fick khalifernas stöd) och på så sätt få mer konvertiter över till sin egen skola och därmed få sin

²³ Se *Tazkiratul Auliya I, "Vännernas Minne I"* av Farid ud Din al Attar (d. 1220), Sid. 102 eller se under rubriken "Habib Ajami". Läs även i samma bok om de fem imamerna, Ja'far as Sadiq, Sid. 23. Abu Hanifa, Sid. 391. Shafi'i, Sid. 407. Ahmad ibn Hanbal, Sid. 419.

skola att ”överleva” var stödet från khaliferna och de styrande i regionerna.²⁴ Men många sunniter är av den åsikten att det inte fanns någon levande jurist av samma status som grundarna till de fyra rättskolorna. Dagens jurister och rättslärda kan kommentera traditionerna men inte bilda nya rättskolor. Denna tro kallas för att ”stänga porten till *ijtihad*, ’nytolkning’”. I muslimska samhällen kan det finnas representanter till samtliga skolor och det är upp till individen själv att avgöra vilken skola han eller hon vill följa. Vissa ”nutida” sunniter förkastar vissa eller hela strukturen av *hadith* och *shari’a* som bildades under århundraden. Vissa *salafiter*²⁵ förkastar tron på att man bör strikt följa de olika traditionella rättskolorna medans andra följer Hanbali skolan. De rättslärda inom denna grupp menar att sunni- islam är den korrektaste vägen. Till försvar av majoritetsgruppen (sunnism) refererar man till följande vers:²⁶

”Men den som sedan vägledningen har klargjorts för honom sätter sig upp emot (Vårt) Sändebud och vill gå en annan väg än de troende,²⁷ honom låter Vi gå dit han vill gå och (därefter) låter Vi honom brinna i helvetet vilket jämmerligt mål!” (Q: 4:116)²⁸

En *hadith* från Auf ibn Malik förtäljer att profeten har sagt:

Judarna delades i 71 grupper, där en kommer att få inträde till paradiset och 70 kommer att hamna i helvetet. De kristna delades i 72 grupper, 71 kommer att hamna i helvetet och en kommer att få inträde till paradiset. Vid Honom som håller min själ i Sin hand, min umma kommer att delas i 73 grupper, en kommer att få inträde till paradiset och 72 kommer att hamna i helvetet. Någon frågade: O Guds profet (Frid vare med honom) vilka kommer det att vara? Han svarade: Huvuddelen av muslimerna (al Jama’a).²⁹

Fast Auf ibn Malik är den enda personen som har rapporterat denna *hadith* ses dess uttalande märkvärdigt nog som ”acceptabelt”. I en annan version av samma *hadith* säger profeten att den segrande gruppen: “(...) är dom som följer min och mina sahabis (följeslagares) väg.”³⁰

²⁴ Andra imamer som inte fick tillräckligt med stöd från khalifer för att deras arbeten skulle leda till bildning av rättskolor var bland annat at Tabari, ibn Taymiya och Abu Thuayb.

²⁵ Ordet *salaf* betyder ”förfäderna”. Man syftar då till *Salaf as Salihin*, ”De Rättfärdige Förfäderna” under de tre första generationerna efter profetens död.

²⁶ www.en.wikidepia.org/wiki/Ahl_al-Sunna_wa_al-Jama%27ah.

²⁷ Det är jag som kursiverad denna mening.

²⁸ *Koranens Budskap* 4:115.

²⁹ www.en.wikidepia.org/wiki/Ahl_al-Sunna_wa_al-Jama%27ah.

³⁰ *Sahih at Tirmidhi*, Vol. 2, Sid. 89.

Sunniter citerar *hadithen* "Quran och Sunna" och presenterar även en *hadith* där profeten lär ha sagt: "Den som går ut från min sunna är inte ifrån mig."³¹

Moderna konflikter

Följande stycke syftar till att visa en bild av de konflikter som fortfarande finns mellan shiiter- och sunniter i modern tid. Här har jag valt att belysa de konflikter som finns mellan dessa riktningar inom ett land och jämföra två stater som ser sig själva som "islamisk stater", och som konkurrerar mot varandra om ledarrollen i den muslimska världen, nämligen Iran där huvuddelen är shiiter och Sa`udi Arabien³² där huvuddelen är sunniter. Jag börjar med Sa`udi Arabien.

Shi'a- islam uppmärksammades ordentligt i internationell massmedia först efter den islamiska revolutionen i Iran 1979 som är en stat som domineras av shiiter. I den muslimska världen trappades också konflikterna mellan dessa riktningar upp (efter revolutionen) framförallt av den Sa`udiska familjen uppbackad av wahhabitiska rättslärda, i Sa`udi Arabien där man med regeringsmedel tryckte upp anti- shiitiska böcker,³³ och senare på 1990- talet medvetet spred hat mot shiiter via Internet.³⁴ I Maj år 2000 gavs en *fatwa* ut från stormuftin Shaykh Abdul Aziz ash Shaykh som tillät hackning av shiitiska hemsidor³⁵ som han kallade för "misstänksamma" Web sidor.³⁶ Vissa shiitiska hemsidor som inte hackats har istället blivit blockerade inom landet.³⁷ Det verkar som om den Sa`udiska regeringen utkämpar ett så kallat "Cyber- jihad"³⁸ inom landet för att bevisa att shiiter är icke-muslimar. I landet finns ett stipendium vid namn Konung Fahd stipendiet. Detta stipendium och andra priser ges enbart

³¹ www.en.wikiedia.org/wiki/Ahl_al-Sunna_wa_al-Jama%27ah.

³² Kallas även för Arabien.

³³ Isma`il, Sa`id (1995). *Skilnaden mellan shiiterna och majoriteten av muslimska rättslärda*. (WMYA).

Se även *salafipublications*, *troid* och *salafibookstore* för mer exempel på böcker.

³⁴ Sådana sayter finns det många av. Jag kommer bara att ta upp några exempel: www.ansar.org, www.sahab.net, www.shia.islamicweb.com, www.allaahuakbar.net, www.islamiska.org, www.rafidha.hypermart.net, www.islam.nu, *salafipublications*, *troid*, *salafibookstore*, *fatwa on-line*, www.sahab.ws, www.darulhadith.com, www.jamiat.org.za/isinfo/thisshia.html, *planetislam* och *selefi* som är på det serbo- kroatiska språket. I dessa sayter predikar man för att islam inte har något med terrorism att göra, att man ska vara ett gott exempel för andra, att man inte ska vara fientlig mot människor och att islam är en fredens religion, å andra sidan anklagas shiiter för att vara bland annat en judisk konspiration mot islam, att de tror på en annan Quran, att de säger att Imamen eller khalifen Ali antingen är mer värd än profeten eller att han är Gud själv, att shiiterna påstås säga att Gud kan göra fel. Man uppmuntras att inte ens handla *halal* kött från shiiter, vissa går så långt att de säger att shiiters blod är "tillåtet", alltså att man får mörda shiiter (se *darulhadith.com*- manhaj-frågor) och mycket mera.

³⁵ Några exempel på de hemsidor som ständigt hackas är: reach.to/etehamat, www.hajr.com, www.shialink.org, www.danafajr.org och www.alhaq.com.

³⁶ *Ad Da`wa Magazin* (2000 05 11). Nummer 1741.

³⁷ Exempel på sådana sayter är: www.rafed.net, www.alhaq.com, www.shialink.org och www.karbala.com.

³⁸ Termen Cyber- jihad används av dom själva.

till hanbalitiska, eller snarare sagt wahhabitiska, institutioner och moskéer. Miljontals dollar ges till olika religiösa hanbalitiska universitet och projekt både inom och utanför landet. Det finns inga bevis för att pengar ska ha donerats till andra rättskolor inom både shi'a och sunni.³⁹ Men den mest prestige fyllda priset inom Sa'udi Arabien är dock Konung Faysal priset. Denna pris ges även till personer utanför landet i kategorier som exempelvis teologi, medicin, litteratur och filosofi. Ända sedan 1979 har denna pris getts till 110 personer från 31 länder.⁴⁰ Ingen shi'a muslim har någonsin vunnit denna pris men en blev nominerad år 1979. Denna person var Seyyed Husein Nasr, en professor i George Washington universitetet i USA. Priset togs tillbaka utan att man gav någon förklaring.⁴¹ Doktor Al Jihani som är ledare för organisationen World Muslim Youth Associations (WMYA) i Sa'udi Arabien fick en gång detta pris. Organisationen som leds av honom publicerar bland annat anti-shiitiska böcker där man menar att shiism är en judisk konspiration mot islam. Dessa böcker översätts till flera olika språk och ges till många länder för att där delas ut gratis till folk. WMYA finansieras av staten och har sitt huvudkontor i Washington DC.⁴² Shiiter får inte heller bygga egna moskéer i landet och om dom skulle få för sig att be tillsammans i en hanbalitisk moské får de heller inte be olikt den hanbalitiska tolkningen.⁴³ Detta gäller även sunniter tillhörande andra rättskolor. Förutom de ovan nämnda händelserna har också många shiitiska moskéer och Husayniya⁴⁴ förstörts eller konfiskerats av staten.⁴⁵ Arbetslösheten är även stor i de östra regionerna där shiiter är i majoritet och majoriteten av alla höga arbetsposter är i wahhabitiska händer.⁴⁶

I Iran kan det också ses tecken på förtryck mot sunniterna i landet fast den inte är lika extrem. Som exempel på förtryck mot sunniter kan nämnas att landets fattigaste delar domineras av sunnitiska balucher, kurder eller turkmener. Arbetslösheten är större i dessa delar av landet än i de övriga och alla höga poster i dessa regioner domineras av shiiter. Anledningen till att just dessa sunni dominerade områden också är de fattigaste i landet är att det inte satsas tillräckligt för att få en växande ekonomi i dessa regioner. I Tehran har man inte gett lov till ett eget moskébygge för sunniter då man menar att sunniter är välkomna att be i samtliga moskéer

³⁹ *Al Jazira Newspaper* (2000 06 27), nummer 10164, Riyad, Sa'udi Arabien.

⁴⁰ *Ar Riyad Newspaper* (2000 05 04), nummer 11647.

⁴¹ Ibid.

⁴² www.shianews.com/hi/articles/politics/0000151.php.

⁴³ Vissa moment i böne-ritualen eller händernas position i själva böne-ritualen är olik den hanbalitiska tolkningen.

⁴⁴ En byggnad som används av shiiter enbart för religiösa sammanhang.

⁴⁵ Intervju med en shiitisk invånare i Sa'udiarabien.

Kommittén för försvar av de mänskliga rättigheterna i den arabiska halvön. År 1999, nummer 87.

⁴⁶ Intervju med en shiitisk invånare i Sa'udiarabien.

som redan finns i Tehran. Namn som Abu Bakr, Umar, Uthman (de tre första khaliferna) och Mu'awiya ges inte till barn för bland annat rädslan att bli utfrusen från arbetsmarknaden.⁴⁷ Jämfört med Sa'udi Arabien där inga arbeten görs för enighet kan man åtminstone i Iran se tecken på ett medvetet arbete för enighet mellan shi'a-och sunni-muslimar. Stora nationella och internationella konferenser hålls för dessa riktningar med mål för en ökad förståelse och större enighet. Olika tävlingar och arrangemang hålls också i landet. Ett viktigt område i detta arbete för enighet inom islam är det som kallas för *Jihade Sazandegi*, ”Jihad-konstruktionen”. Denna tanke och institution bildades och påbörjades först efter revolutionen. Det man gjorde var att man samlades och organiserad gick in i mycket avlägsna byar i Iran och började bygga vägar, skolor, vårdcentral och moskéer.⁴⁸ Som tidigare nämnt är de sunnidominerade regionerna i landet de allra fattigaste. Därför var det mest logiska att börja med dessa byar. Folk från alla sociala klasser gick frivilligt med i denna organisation för att bygga upp sitt land. Infrastrukturen runt om landet förbättrades markant efter revolutionen än innan revolutionen då statsbudgeten gick mest åt storstäderna. Jag vet inte om organisationen är lika aktiv idag som den var under de tio år som Irans numera avlidne ledare Khomeyni styrde landet.

Under mina 7 år av studier inom de olika tolkningarna i islam har jag råkat på många böcker och Internet sidor⁴⁹ där man menat att shiiter inte är muslimer och att man bör ”se dom som ett större hot än judar och kristna eftersom de kallar sig muslimer”!⁵⁰ Detta uttryck för hat mot sunniter har jag inte sett bland shiiter, där man istället har massproducerat böcker i vilka skillnaderna förklarats för att öka en större förståelse.⁵¹ Men man förstår mycket snabbt att författarna lagt udden på sin kritik inte mot majoritets sunnism utan mot *wahhabi-* och *salafi-*ideologin⁵² samtidigt som man har en mild och förståelig diskussion mot ”majoritet sunnism”. En sak som jag har noterat är att shiiter brukar referera till motsatta gruppen som ”våra sunnitiska bröder” och det är heller inte så märkvärdigt att man refererar till stora sunnitiska

⁴⁷ www.shia.islamicweb.com-*The Dismal Reality of Ahlas Sunna in Iran*.

Nida ul Islam Magazin, nummer 24, Juli-Augusti. År 1998.

Intervju med flera shiitiska invånare från staden Bandare Abbas (sunniter utgör en stor minoritet i denna stad).

⁴⁸ *Introduction to Jihade Sazandegi*, first edition January 1983, published by: The External Liaison Section Of The Central Office Of Jihade Sazandegi.

⁴⁹ Några av dessa sidor har jag nämnt på not 34.

⁵⁰ Intervjuer med shiiter som är medborgare i Sa'udi Arabien.

⁵¹ Dessa böcker kan ses på dessa sidor; www.al-islam.org, www.rafed.net, www.islamicdigest.net och islamsida.com.

⁵² Se not 57, 79 och 80 för närmare beskrivning på dessa grupper.

rättslärd i samband med en *khutba*, ”predikan”, i shiitiska moskéer eller Husayniya i Sverige och utomlands, något som jag inte observerat i samband med sunnitiska imams predikan.

Wahhabi-och *salafi*-inflenser kan observeras överallt bland dagens unga (sunnitiska) muslimer i Sverige. Detta har jag personligen själv lagt märke till under de åren som jag talat och har haft diskussioner med ungdomar i samband med besök till många olika moskéer i landet. Men majoritetens sunniter har alltid haft en mycket öppnare attityd gentemot shiiter⁵³ än *wahhabiter* och *salafiter*. Det som är synonymt för dessa personer är att de har en större kunskap om shiismen samt haft mycket mer kontakt med shiiter och förstår deras åsikter. I Mellanöstern där de båda riktningarna har mycket mer kontakt med varandra än vad unga sunniter har från Europa skiljer sig åsikterna markant. Min erfarenhet från de resor jag haft i Mellanöstern är att det råder ett mycket mer ”vänskapligt” och öppnare förhållande (förutom i Sa’udi Arabien) mellan dessa två religiösa grupper än vad det gör i Sverige där man kanske inte har så mycket kontakt med varandra. Som exempel kan nämnas att man arbetar och öppnar företag tillsammans samt att många blandäktenskap sker mellan dessa två riktningar i framför allt länder som Iraq, Libanon, Syrien och gulfländerna.

Tahrif-Korruption i Quran

Muslimska teologer från samtliga rättskolor⁵⁴ tror inte på en ”fördärvad” Quran. De tror inte på att dagens Quran är på något sätt annorlunda än den Quran som uppenbarades för profeten Muhammad för 1385⁵⁵ år sedan. Detta är man överens om, det finns en så kallad *ijma*, konsensus på denna punkt. Man refererar bland annat till denna vers i Quran: ”Det är Vi som har uppenbarat denna Quran steg för steg och Vi skall helt visst slå vakt om den!” (15:10)⁵⁶

⁵³ Kända sunniter som Shaykhen av al Azhar (sunnismens största lärosäte för studier inom islam) och därmed muftin av Egypten, Mahmud Shaltut (d.1963). Mahmud Shaltuts position var den absolut högste man kunde få av al Azhar universitetet och just på grund av al Azhars stora status inom den sunnitiska världen vänder sig folk i allmänt dit för sina religiösa frågor och för vägledning. År 1959, i en historisk deklARATION, förklarade han att de två shiitiska skolorna, Ja’fari och Zaydi skolan kan väljas och åtföljas av alla muslimer och bör ses som likvärdiga till de fyra sunnitiska skolorna. En annan och tidigare al Azhar shaykh som förklarade att man som muslim kunde välja de två shiitiska skolorna var Salim al Bishri al Maliki (d.1916). Idag finns det sunni-shaykher från samtliga skolor som ser dessa två shiitiska skolorna som likvärdiga.

⁵⁴ Med samtliga rättskolor menar jag Ja’fari, Zaydi, Hanafi, Shafi’i, Maliki och Hanbali skolorna. Dessa skolor har accepterats av både shi’a och sunni teologer sedan år 1959. Se Abdul Husayn Sharaf ud Din’s *The Right Path* och *Inquiries About Islam* av Imam Chirri.

⁵⁵ År 1385 är räknad i solår (*hijra*-solårskalender) och det var för så många år sedan som profeten migrerade från Makka till Madina. Enligt den muslimska månkalendern (*hijra* månår) är det idag år 1427. Detta månår bör inte jämföras med den kristna solåret 2006, för i så fall bör man om kalkylera år 2006 till månår. Alltså år 2006 är inte jämförbart med år 1426 utan med år 1385. Se även Jan Hjärpes, *Omvärlds Bildning- Islam och traditionen, religion i förändring*, Sid. 40.

⁵⁶ *Koranens Budskap*:15:9.

Med detta menar man att Quran är immun från all korruption, immun från både tillägg i uppenbarelsen och förlust av även en enda bokstav. Quran ses som en evig mirakel av profeten som aldrig kommer att dö ut eller falla i glömska. Falskhet kan inte komma till det varken framifrån eller bakifrån. Detta var den teologiska synen med referens till Quran som beskrevs, om vi ser vilka historiska argument de har som bevis kan vi få höra följande:

Eftersom så många sahaba, ”följeslagare”, till profeten memoriserade Quran och konkurrerade mot varandra för att memorisera den och lärde ut Quran till sina egna barn för att de på så sätt skulle kunna memorisera den och de i sin tur lärde ut den vidare till sina egna barn och så vidare fram till våra egna dagar, är det en omöjlighet för en man, grupp eller regering att fördärva Quran.

Skulle man vilja undersöka detta för att se om det finns eller inte finns olika Qurankopior i världen bör man resa med en arabisk Quran till olika länder och jämföra den med de Qurankopior som finns där, vers för vers och kapitel för kapitel. Det stämmer dock att det har funnits olika Qurankopior, men det är inte innehållet eller texten som skiljer sig i mellan dom menar rättslärda. Det är ett faktum idag att samtliga Qurankopior i världen överensstämmer med varandra i åtminstone texten om inte versnumren. Skillnader finns dock i kommentar och tolkning till verserna och hur man bör läsa texten. Som vi kan se är teologerna från samtliga rättskolor åtminstone eniga på denna punkt och har tagit en tydlig position där de förkastar någon som helst *tahrif*, korruption eller fördärv i Quran. Jag ska nu presentera, först de sunnitiska källorna angående *tahrif* för att sedan gå över till de shiitiska källorna angående *tahrif* där vi kan både se skillnader och likheter i båda riktningars källor.

De sunnitiska källorna angående *tahrif*

Al Imam Ahmad ibn Hanbal⁵⁷ (d.780-855) tar upp en tradition i sin *Musnad* som lyder:

Ubay ibn Ka'b frågade någon (Zir ibn Hubaysh). Hur många verser läser du i *Sura tul Ahzab* (Q: 33)? Han svarade: Sjuttio och några verser. Han (Ubay) sa: Aldrig, jag läste

⁵⁷ Han var en rättslärd (fast det finns de som menar att han aldrig sågs som en rättslärd) och teolog. Räknas som en av de fyra sunnitiska skolornas grundare (Hanbali-skolan). Var känd som imamen av Baghdad. Hans mest kända verk heter *Musnad* som är en *hadiths*amling. Medan *wahhabiter* och *salafiter* menar att denna bok är den mest korrekta av alla *hadiths*amlingar menar andra sunniter att den innehåller många felaktiga hadither. I en av hans verk (*Kitab as Sunna*) kritiserar han de rättslärda som tolkar visa av Guds attribut i Quran metaforisk och menar att man ska tolka Quranverserna bokstavligt. Han torterades och fängslades av khalifen Ma'mun för hans vägran att acceptera att Quran är skapat och menade att Guds bok är precis som Gud oskapad. Han la tyngdpunkten på sin kritik mot grupper som var kända för Ghulat och Kharijiter. Han inspirerade många socio-politiska och religiösa rörelser som Ibn Taymiya och senare Muhammad ibn Abdul Wahhab. Ses som den störste imamen av *Wahhabi*-och *Salafi*-rörelserna i vår moderna tid. Se noterna 79 och 80.

den med Guds profet (S)⁵⁸ och den var lika lång som *Sura tul Baqara* (Q: 2) eller längre och däri finns stenversen.⁵⁹

Om detta är sant är det minst 213 verser som saknas av *Sura tul Ahzab* eftersom detta kapitel i Quran inte har mer än 74 verser. Diskussionen om korrupktion i Quran blir allvarlig anser jag när man hör detta från en person som Ubay ibn Ka'b, vilken har som status som en av de mest berömda recitatörerna av Quran. På grund av att han kunde hela Quran utantill utnämndes han till och med av khalifen Umar⁶⁰ (d.644) för att leda det som kom att kallas för *tarawih*⁶¹ bönen under den helige fastemånaden Ramadan. I Ibn Hanbals *Musnad*⁶² står även att Ubay ibn Ka'b sa:

Guds profet (S) sa: Allah, den Strålande och den Högste, har befalld mig att recitera för er Quran: Dom som inte tror bland bokens folk kan inte..., (sa Ubay) Sen läste han (S) i Quran: Om Adams son krävde en dal av pengar och skulle få det skulle han kräva en till och om han fick den skulle han kräva en tredje och inget skulle fylla magen av Adams son förutom jorden. Allah kommer säkerligen att returnera med nåd till dom som återvänder (i ånger). Detta är den raka religionen, nära Allah, den hanafitiska (monoteistiska), från skillnad till polyteisternas, judarnas och de kristnas religion. Ens goda handlingar kommer aldrig att bli förnekade.⁶³

Det står inte var i Quran dessa verser skulle stå men en som läst Quran märker tydligt att dessa verser inte går att hitta i dagens Quran. Även om nu vissa sunniter⁶⁴ menar att Ibn Hanbals *Musnad* är tillförlitlig och är den mest korrekta kan majoriteten av sunniter tveka på detta eftersom majoriteten av sunniterna menar att de korrektaste *hadith* samlingarna är de så kallade *Sihah*⁶⁵ böckerna och att Ibn Hanbals *Musnad* inte är på samma nivå som *Sihah*

⁵⁸ Förkortning för *Salallahu `alayhi wa aali wa sallam*, "Guds frid vare med honom och med hans familj".

⁵⁹ *Musnad* av Ahmad ibn Hanbal, Vol. 5, Sid.132.

⁶⁰ *Sahih al Bukhari*, Vol. 2, Sid. 252.

Sunan Abu Dawud 008.1424, Engelsk upplaga.

⁶¹ "Nöjesbönerna" som utförs av sunniter gemensamt efter Isha, "nattbönen". Denna innovation att be nöjesbönen tillsammans istället för att be den ensam så som den rekommenderats av profeten och utfördes av profeten och senare vid Abu Bakrs tid, infördes av Umar. Shiiter utför dessa böner också fast inte gemensamt på grund av just den ovan nämnda anledningen. Dessa böner kallas av shiiterna för *Nawafil*, "frivilliga bönen" istället för *Tarawih*, "nöjesbönen". Det finns även en diskussion bland sunniter om hur många *rak'a*, "enheter" denna bön består av där vissa teologer menar att dessa böner har 20 *rak'a* medans andra menar att den har 8.

⁶² *Musnad* av Ahmad ibn Hanbal, Vol. 5, Sid. 131.

⁶³ Detta är en ungefär översättning.

⁶⁴ Suyuti (d.1445), Ibn Taymiya (d.1328) och Muhammad ibn Abdul Wahhab (d.1792) är de kändaste av dessa.

⁶⁵ *Sihah* är plural för *sahih* som betyder "korrekt". Sådana titlar eller namn på *hadith* samlingar kan bara ses hos sunniter. Man menar att all *hadith* som finns i dessa *sahih* samlingar är korrekta och felfria. Man kan ju undra vad sunniter säger eller besvarar en om man nu skulle finna vissa *hadith* som överensstämmer med *tahrif*, "korrupktion" i Quran.

böckerna. Vissa⁶⁶ går även så långt att de menar att Ibn Hanbals *Musnad* inte alls är tillförlitlig. Det som är intressant här är att jag fann *hadith*er i både *Sahih al Muslim* och *Sahih al Bukhari* om just *tahrif* i Quran, detta för att ta bort all tvivel på en eventuell diskussion om ”svaga *hadith*er”, om nu de *hadith*er som finns i dessa *Sihah* räknas som ”korrekta” och ”felfria”. Författare till de två största sunnitiska traditionsböckerna är Bukhari och Muslim:

- Abu Abdullah Muhammad bin Isma’il bin Ibrahim bin al Mughira al Bukhari (810-870) var perser som föddes i Bukhara i dagens Uzbekistan. Han var sunni-muslim och hans *hadith*samling vid namn *Sahih al Bukhari* ses som den näst viktigaste boken efter Quran bland majoriteten av sunniter. Han reste runt i den muslimska världen och samlade upp till 600 000 *hadith*er. Han behöll endast 7275 *hadith*er av dom ursprungliga 600 000. Majoriteten var fabricerade och han skalade bort de svagaste.
- Abal Husayn al Muslim bin al Hajjaj an Nayshapuri (d. 874) var arab och föddes i den persiska staden Nayshapur. Hans *Sahih Muslim* som är en *hadith*samling av profeten ses också som en viktig auktorativ källa inom sunnismen. Även han reste runt i den muslimska världen och samlade upp till 300 000 *hadith*er, men han godkände bara 9200 av dom. Han var även Bukharis student.

Al Bukhari i sin *Sahih*⁶⁷ rapporterar från Al Qama:

Jag gick till *Sham*, ”Syrien”,⁶⁸ och bad en två *rak’a* bön och sa efteråt: O Allah! Välsigna mig med en god och from följeslagare. Så gick jag till några personer och satt mig ner med dem. En gammal man kom fram och satte sig bredvid mig. Jag frågade: Vem är han? Dom svarade: (Han är) Abu Ad Darda. Jag sa (till honom): Jag bad till Allah att välsigna mig med en from följeslagare och Han sände dig till mig. Han frågade mig: Varifrån kommer du ifrån? Jag svarade: Från folket i Al Kufa. Han sa: Finns det inte bland er en viss Ibn Umm Abd, den som brukade bära skorna, kuddarna och vattnet för tvagning? Finns det inte bland er den som Allah gav skydd från Satan på grund av Hans profets begäran. Finns det inte bland er den som bevarar profetens hemligheter, som ingen vet förutom han? Abu ad Darda frågade vidare: Hur reciterar Abdullah (bin Mas’ud) suran som börjar med: Vid Natten, när den höljer (jorden). (92.2)⁶⁹ Då reciterade jag framför honom: Vid Natten, när den höljer (jorden); och vid dagen, när

⁶⁶ Sibt ibn al Jauzi (d.1257) är en av dessa som kritiserade starkt Ibn Hanbals *Musnad* (fast han själv tillhörde hanbali skolan) i sin bok ”En samling av fabricerade *hadith*er, ”traditioner”. Där han menade att vissa traditioner hade för svag *isnad*, ”källa”.

⁶⁷ *Sahih al Bukhari*, den engelska upplagan, Vol. 5, book 57, Number 85.

Ibid. Under rubriken ”Bab manaqib Ammar wa Hudhayfa (R)”, Vol. 4, Sid. 215.

⁶⁸ Ska inte jämföras med dagens Syrien. Då tidens Syrien inkluderade dagens Syrien, Jordanien, Libanon och Palestina (Då inkluderar jag även de ockuperade delarna av Palestina).

⁶⁹ *Koranens Budskap*:92:1.

den träder fram i klarhet; och vid man och kvinna. (92:2-4)⁷⁰ [Istället för: och vid Den som har skapat man och kvinna!] Sen frågade han: Hörde du det från din lärares mun? Jag sa: Vid Allah, jag hörde det från profetens mun [eller med en annan översättning] profeten lärde mig att recitera suran på detta sätt samtidigt som jag lyssnade på honom när han läste upp det.

I en annan tradition⁷¹ säger Al Qama: ”Vid Allah, profeten lärde mig läsa versen på detta sätt efter att jag lyssnade färdigt på honom, men dessa människor (av *Sham*) försökte sitt bästa med att tvinga mig att säga någonting annat.” I Muslims *Sahih* finns liknande *hadith*.⁷² Alla dessa traditioner indikerar att i den Quran som muslimerna har i sina händer idag är orden ”Den som har skapat” tillagda i den *suran*.

Al Bukhari i sin *Sahih*⁷³ rapporterar från Ibn Abbas att Umar ibn Khattab sa:

Jag är rädd att folk kommer att säga, efter att en lång tid passerad: Vi hittar inte de verser som handlar om stening till döds i den Heliga Boken. Och på så sätt gå vilse genom att lämna en obligation som Allah har uppenbarat. Hör upp! Jag bekräftar att ’straffet’ stening bli tillfogad på honom som haft illegal sexuellt umgänge om han redan är gift eller om den kriminella handlingen är bevisad av vittnen eller graviditet eller erkännande. Sufyan la till: Jag har memoriserat denna tradition på detta sätt. Umar la till: Säkerligen utförde Allahs profet ’straffet’ stening och så gjorde vi, efter honom.

En annan tradition säger:⁷⁴ ”Vi brukade läsa i Guds bok: Undvik inte era föräldrar eftersom detta kommer att räknas som otacksamhet från eran sida.” I hans *Sahih*⁷⁵ nämns Abu Musa al Ash’ari, där han säger:

Vi brukade recitera en sura som dess längd påminde om (sura) *Bara’at*. Jag har hur som helst glömt bort det med undantag av detta: Om det skulle finnas två dalar full med rikedom för Adams son, skulle han begära en tredje dal och inget skulle fylla upp magen av Adams son förutom jord. Och vi brukade recitera en sura som liknade en av de *Musabbihat* surorna som jag har glömt allt, förutom detta: O ni som tror, varför sade ni det som ni inte praktiserar. Och: Och Vi har bundit varje människas bestämmelse vid hennes hals och på Uppståndelsens Dag skall vi lägga fram för henne en bok som hon finner uppslagen. (Q: 17:14).⁷⁶

⁷⁰ Ibid. 92:1-3.

⁷¹ *Sahih al Bukhari*, engelska upplagan, Vol.5, Book 57, Number 105.

Ibid. Under rubriken ”Bab manaqib Abdullah ibn Mas’ud”, Vol. 4 Sid. 218.

⁷² *Sahih al Muslim*, engelska upplagan, under titeln Kitab as salat, Book 4, Number 1799- 1802.

⁷³ *Sahih al Bukhari*, engelska upplagan, Vol. 8, Book 82, Number 816.

Ibid. Under titeln ”Bab rajm al hubla min az zina idha uhsinat”. Vol. 8, Sid. 26.

⁷⁴ Ibid. Vol.8, Sid.26.

⁷⁵ *Sahih al Muslim* under rubriken ”Bab lau an li ibn Adam wadiyan la ibtagha thalithan”. Vol. 3, Sid. 100.

Ibid. Engelska upplagan, under titeln Kitab az zakat, Book 5, Number 2286.

⁷⁶ *Koranens Budskap*, 17:13.

En som läst Quran märker tydligt här att dessa suror som glömts bort av Ash'ari inte finns i dagens Quran. Dessa två suror som jag åtminstone inte kunde hitta i Quran och som dess namn är okända för mig ska enligt Ash'ari ha varit en del av dagens Quran.

Det bör nämnas att inte alla sunnimuslimska imamer anser att all *hadith* i de sex största (*Sihah us Sitta*)⁷⁷ sunnimuslimska *hadith*litteraturen är korrekta. Under de 7 åren som jag vistats med och intervjuat sunnimuslimska imamer har jag kommit fram till att de som anser att alla de *hadith*er som finns i *Sihah us Sitta* är korrekta framför allt erkänner sig till de fyra sunnitiska rättskolorna. Medans de som anser att det finns *hadith*er, även om dom skulle vara få i *Sihah us Sitta* som inte är korrekta, erkänner sig för det mesta till *salafi*-rörelsen. Detta är en grupp som "lutar" mycket åt den hanbalitiska rättskolans lära och som ser sig själva som följeslagare till Ibn Hanbal,⁷⁸ Ibn Taymiya⁷⁹ och Abd al Wahhab⁸⁰. *Salafiyun*, "de som vill gå tillbaka till

⁷⁷ *Sihah us Sitta* är den arabiska titeln till de sex största sunnimuslimska *hadith* litteraturen och betyder "De Sex Korrekta". Det som är intressant här är att samtliga är "iranier", alltså personer som är födda i dåtidens Persien som inkluderade stora delar av Centralasien, Kaukasien, dagens Iran och delar av Pakistan, men som alltid kallats av de persisktalande folkmassorna för Iran, ariernas land. På de hemsidor som jag nämnt på not 34 är man av någon anledning mycket försiktig och noggrann med att inte nämna ord som "perser" och "Iran", fast man inte har något problem att nämna andra länders namn. Till exempel; "Abu Dawud färdades i många länder som exempelvis Iraq, Syrien, Sa'udi Arabien, Marw, Nayshapur, Sistan och Khurasan." För det första nämner man Sa'udi Arabien som om det funnits i flera tusen år, fast det bara är ett land som existerat i cirka 76 år. För det andra, lägg märke till att i de regioner som traditionellt varit utanför Iran eller Persien som Syrien och Iraq har man valt att nämna hela landets namn medans man samtidigt har valt att nämna endast de städers eller provinserns namn som traditionellt legat i Persien som exempelvis Marw, Nayshapur, Sistan och Khurasan. För en mer neutral bild se www.en.wikipedia.org/wiki/sahih_bukhari. De sex korrekta *hadith* böckerna är följande, de största kommer först, i tur och ordning:

- *Sahih al Bukhari*. Var perser och född i staden Bukhara som ligger i dagens Uzbekistan. (Har beskrivits mer detaljerad, se sidan 16).
- *Sahih al Muslim*. Var arab och född i staden Nayshapur som ligger i dagens Iran. (Har beskrivits mer detaljerad, se sidan 16).
- *Sunan Abu Dawud* (d. 888). Var perser och född i provinsen Sistan som ligger i dagens Iran.
- *Sahih at Tirmidhi* (d. 892). Var arab och född i staden Tirmiz som ligger i dagens Uzbekistan.
- *Sunan an Nasa'i*. (d. 915). Var perser och född i staden Nasa, i provinsen Khurasan som ligger i dagens Iran.
- *Sahih Ibn Maja* (d. 887). Var perser och född i Qazvin som ligger i dagens Iran.

⁷⁸ Ahmad ibn Hanbal som har nämnts tidigare, se not 57.

⁷⁹ Abu al-Abbas Taqi ad-Din Ahmad ibn Abd as-Salam ibn Abdullah ibn Taymiya al-Harran levde mellan 1263–1328, var en muslimsk rättslärd. Han levde under de oroliga åren då den mongoliska invasionen av det muslimska riket ägde rum. Han anklagade många personer, grupper och styrelser för *shirk*, "avguderi" och för att införa *bid'a*, "innovationer" i religionen. Några av dom som han anklagade var sufier och shiiter. Han hade många studenter under sig men lyckades inte bilda en egen rättskola på grund av brist på stöd från de styrande. Det som idag predikas ut (för det mesta av Arabien) i hanbali skolans namn, om exempelvis *shirk* och *bid'a* är i själva verket (för det mesta) Ibn Taymiyas influenser och lära som har tagit form i en hanbalitisk dräkt.

⁸⁰ Muhammad ibn Abd al-Wahhab at-Tamimi (1703–1792) studerade Ibn Taymiyas lära och satte som sitt mål på att återuppliva den. Al-Wahhab fick många följeslagare, tack vare stödet från stamledaren Sa'ud, som senare kom att bli den kungliga sa'udiska familjen. Ibn Taymiyas lära blev grunden för rörelser som wahhabi och salafi skolan inom sunnismen. Al Wahhab ansåg att hans rörelse kunde "rena" islam genom att tvinga muslimer att återgå till, vad han ansåg "de ursprungliga principerna i islam som är personifierad i de tidigaste muslimerna, *as-salaf as-salihin* och motstå vad han ansåg vara korrupktion, introducerad som *bid'a*, "innovation" och *shirk*,

förfädernas traditioner, till de första tre generationerna efter profetens död”. Denna grupp som inte erkänner sig till någon rättskola menar alltså att det finns *hadith*er i *Sihah us Sitta* som inte är korrekta. Vilka dessa *hadith*er är eller skulle vara vet jag inte. Det som synes mycket märkvärdigt är att å ena sidan anklagar man shiiter för att ha en egen Quran och å andra sidan har wahhabiter och salafiter själva *hadith*er i sina egna och största källor som talar om korruption i Quran.⁸¹ Om det nu råder *ijma*, ”konsensus”, bland sunni-rättslärda om att alla de *hadith*er som står i dessa sex *Sihah* är korrekta kan vi dra slutsatsen eller anta att denna Quran som vi har idag fattas antingen suror och verser, samt även att suror och verser lagts till. Hur som helst har kritiska röster⁸² märkts mot vissa *Sihah*, men majoriteten av de rättslärda vägrar att ta upp detta ämne och insisterar på att allting i dessa *Sihah* är korrekt. Så länge de gör så kommer inga debatter äga rum ibland muslimer om detta känsliga ämne samtidigt som majoriteten av den sunnimuslimska folkmassan från hela världen kommer tro på det som deras imamer säger.⁸³

De shiitiska källorna angående *tahrif*

Medans sunniterna har sex stora *hadith*böcker har shiiterna fyra, dessa är skrivna av ”de tre Muhammad”. Jag ska försöka ge en bra översättning av dessa böckers titlar:

”avguderi”. Han kritiserade och kallade vissa grupper inom islam som sufier och shiiter för kättare. Han anses av vissa vara den störste reformisten inom islam, medans andra ser honom som “fadern till den muslimska terrorismen”. Vissa ser hans idéer och lära som irrationell och bakåtsträvande. En anledning till denna kritik är för att Al Wahhab menade att muslimerna borde återgå till det samhälle som existerade och såg ut precis så som, när profeten levde för 1384 år sedan. Man menar att Al Wahhab var en fanatiker och en primitiv och aggressiv person. Av shiiter anklagas wahhabi rörelsen för att ha bildats av den brittiska regeringen under 1800 talet, då denna grupp faktiskt fick sitt största stöd från briter. Andra tror att han var en stor rättslärde som återupplivade hanbali skolan och på så sätt gjorde en stor tjänst till den muslimska *umman*, ”samfundet”. Han har haft ett stort inflytande på dagens islam, genom att påverka muslimers syn och attityd gentemot icke muslimer. Några ledande personer inom dagens muslimska terrorism som Usama bin Ladin, Ayman az Zawahiri och Abu Musab az Zarqawi har fått intryck från Al Wahhabs lära och blivit inspirerade från hans rörelser. Abu Musab Az-Zarqawi har vid flera upprepade tillfällen citerat Muhammad ibn Abd al-Wahhab, där han manar sunniter att mörda shiiter i Iraq på grund av deras religiösa lära.

⁸¹ Fast man kan hitta *hadith*er i shiitiska källor om korruption i Quran är det ingen shi'a rättslärde som åtminstone förnekar det, utan förkastar det istället. Det råder en konsensus bland shi'a rättslärda om att Quran är hel och komplett fast man är mycket medveten om att dessa källor också finns.

Shi'i Islam, sid. 172 av Mujan Mumin.

⁸² Två exempel på kritiska röster är;

- *Ask Those Who Know* av Dr. Tijani. Kapitel 7 och 8. Dr. Muhammad at-Tijani as-Samawi (f. 1936-) är en berömd tunisisk muslimsk rättslärde som blev sunni wahhabi, men efter år av studier blev han shi'a imami (12 Imamer) och skrev fyra böcker som masskonverterade folk till shiism. Hans böcker fick ett så stort effekt och uppmärksamhet att de blev förbjudna i många länder.
- “*A Feminist Interpretation of Women's Rights in Islam*” av Fatima Mirmissi. Hela artikeln kan läsas i *Liberal Islam a sourcebook*, edited by Charles Kurzman, New York, Oxford, Oxford University Press, 1998. En känd marockansk journalist som föddes i staden Fiz, 1940. Mer känd i Europa och Nordamerika än i muslimska länder.

⁸³ På grund av att jag måste begränsa arbetet har jag inte tagit upp alla källor som jag hittat angående *tahrif* i Quran, som exempelvis; Ibn Asakirs *Tarikh Dimashq*, Vol. 2, Sid. 228.

- *Al Kafi fi ilm ud Din*, ”Den själv tillräcklige i religionens vetenskap”, av Muhammad al Kulayni (d. 939).
- *Man la yahduruha al Faqih*, ”Han som inte har en jurist närvarande” av Muhammad ibn Babuya (d. 991).
- *Tahdhib ul Ahkam*, ”Tillrättavisandet av Domar” av Muhammad at Tusi (d. 1067).
- *Al Istibsar*, ”Den Smarte” av at Tusi (d. 1067).

En annan stor shiitisk *hadith*samling som inte räknas till de fyra stora men kommer i den näst viktigaste kategorin (tillsammans med två andra)⁸⁴ och används lika flitigt är *Bihar ul Anwar*, ”Sjöar av Ljus”, som är 111 volymer och är skriven av Muhammad Baqir Majlisi (d. 1698). Följande *hadith*er om *tahrif* i Quran är från denna samling.

1. I Quranversen 3:34:⁸⁵ ”Gud har utvalt Adam och Nuh och Ibrahims ätt och Imrans ätt (och upphöjt dom) över världens alla människor.” Ska frasen ”och Muhammads ätt” ursprungligen ha stått efter frasen ”Imrans ätt”.⁸⁶
2. I kommentaren till Quranversen 25:29:⁸⁷ ”Nu är jag förlorad! Om jag ändå hade avstått från vänskapen med den mannen!” Säger den sjätte imamen Ja’far as Sadiq: ”I Alis kopia⁸⁸ står det: Nu är jag förlorad! Om jag ändå hade *avstått* från vänskap med den andre.”⁸⁹ Detta är en klar referens till Abu Bakr som är känd för *ath Thani*, ”den andre”, eftersom han var den andre i grottan, under profetens flykt från Makka.
3. Frasen: ”Ni utgör det bästa samfund/*Khayr ul umma*” som återförs i Quran 3:111,⁹⁰ borde läsas: ”Ni utgör de bästa imamer/*Khayr ul a’imma*.”⁹¹

⁸⁴ Dessa två är: *Al Wafī*, ”Den Fullständige” eller ”Den Komplette”, av Muhammad ibn Murtada (d. 1680) *Wasa`il ash Shia*, ”Shi’as Medel” eller ”Shi’as Verktyg”, av Muhammad ibn Hasan (d. 1692).

⁸⁵ *Koranens Budskap*: 3:33.

⁸⁶ *Bihar ul Anwar*, Vol. 23, Sid. 222-228.

⁸⁷ *Koranens Budskap*: 25:28.

⁸⁸ Enligt shiiterna svor Ali, efter profetens död att inte lämna sitt hem förrän han samlat färdigt hela Quran efter kronologisk tid, datum och med tafsir (kommentar). Enligt shiiter gavs denna kopia av Quran som en gåva till Fatima för att lindra hennes sorg efter sin fars (profeten) död. Denna Quran kopia har efter Alis död gått i arv till alla tolv imamer. Idag anses den vara i tryggt förvar hos den tolfte imamen som anses vara Mahdi. Shiiterna menar att skillnaden mellan Alis Quran och den nuvarande som används över hela den muslimska världen inte är innehålllet, alltså texten, utan enbart dess kronologiska följd samt att shiiter menar att denna Quran har en egen kommentar av Ali, där han förklarar versernas innersta mening.

⁸⁹ *Bihar ul Anwar*, Vol. 24, Sid. 18-19.

⁹⁰ *Koranens Budskap*: 3:110

⁹¹ *Bihar ul Anwar*, Vol. 24, Sid. 153.

4. Quran har blivit ändrad så att de har utelämnat namnen på *ausiya*, ”efterträdarna” (imamerna) och *munafiqun*, ”hyklarna” (imamernas fiender).⁹²

Som tidigare sagt är shiitiska rättslärda mycket noggranna med att uppmärksamma att de inte har och inte heller stämplar något verk med titlar som *Sahih*, ”Korrekt”, fullständig, komplett eller felfri som sunniterna gör, förutom Den Heliga Quran. Abu al Fadl ibn al Hasan at Tabarsi som var en shiitisk rättslärd från 1500-talet säger i sin bok *Majma' ul Bayan li Ulum ul Quran*:

Det finns en konsensus bland muslimer att det inte finns någon ”korruption” i Quran. Men angående bristfällighet i Qurans text finns det en grupp bland shiiter och en grupp bland sunniter (*Hashwiya*) som påstår att korruption eller fördärv i Quran har ägt rum, men den sanna åsikten som är accepterad av shiiterna är tvärtom (denna grupps åsikt). Denna åsikt stöds av Sayyid ul Murtada (Må Gud upphöja hans själ) som ger ett fullt svar till frågorna om *tahrif* i Quran: Vi har idag både stor kunskap och säkerhet om giltigheten av Den Heliga Qurans text. Detta kan jämföras med det stora kunskap och säkerhet man har om länders existens, städer, berömda historiska händelser, populära böcker och den poesi som producerats av araber. Detta beror på den speciella aktning och uppmärksamhet som texten av Den Heliga Quran har fått och uppmärksamheten runt dess bevarande har varit mycket starkare motiverat än den uppmärksamhet som getts till det ovannämnda, eftersom Quran ses som profetens mirakel och en källa till rättsvetenskap och religiösa lagar. De muslimska rättslärda var så noggranna med att bevara Quran i dess ursprungliga form och gav den så stor uppmärksamhet att de till slut memoriserade alla kontroversiella ämnen inklusive dess syntax, läsning, hur många bokstäver och verser som Quran har och så vidare. Så hur kan man tillåta sig att tro att Quran har blivit minskad eller ökad, med tanke på denna ärliga uppmärksamhet och strikta exakthet som man haft.⁹³

Allama Mutahhari nämner i sin bok *Att förstå Quran* på sidan 8-9:

Och som när ett folk besatt av brinnande törst kommer till en klar och svalkande källa, lärde sig muslimerna dessa verser utantill från uppenbarelsens första dag, och kom ihåg dom och berättade dom vidare. Särskilt den första tidens muslimska församlingar var mycket enkla och där fanns ingen annan bok som muslimerna kunde lära sig och föra vidare. Med sina okonstlade sinnen, sin starka, vältränade minnesförmåga och sin allmänna analfabetism trodde den tidens muslimer bara på sådan information som de direkt hörde och såg (.). De höll den för helig och förbjöd sig själva att ändra eller skriva om ett enda ord eller ens en bokstav. De strävade ständigt efter att komma närmare Gud genom att recitera Qurans verser. Härutöver är det viktigt att komma ihåg att ända från början av sitt uppdrag valde den helige profeten särskilda skrivare för att

⁹² Ibid. Vol. 24, Sid. 195-196.

⁹³ *To Be With the Truthful* av Doktor Muhammad at Tijani as Samawi, Sid. 274-275. Third edition år 2000. Anledningen till att jag har skrivit mycket mindre på ”shi'a källor angående *tahrif* i Quran” är helt enkelt för att jag inte har kunnat hitta lika många källor om detta ämne hos shiiterna som hos sunniterna.

nedteckna Quran. De är kända som *Kuttab ul Wahiya*, uppenbarelsens skrivare (där Ali och Salman utgjorde två av dessa skrivare). Detta skiljer Quran från alla de andra klassiska urkunderna. Att Guds ord nedtecknas ända från den första uppenbarelsen är en självklar anledning till att det har förblivit säkert och skyddat från ändringar (. . .) innan denna himmelska bok kunde utsättas för några ändringar, blev dess verser så välkända att det blev omöjligt att förneka eller lägga till eller dra ifrån ens en enda bokstav (. . .) på grund av den muslimska sfärens snabba utbredning och det förunderliga mottagande som Quran fick hos jordens olika folk, samt det faktum att de allra flesta muslimer levde mycket långt från Madina, så fanns risken att, åtminstone i de mest avlägsna områdena, att strykningar och ändringar så småningom skulle äga rum, antingen med flit eller av misstag (. . .). Under första århundradet efter *Hijra* (under den tredje khalifen Uthmans styre) blev muslimerna medvetna om risken och för att avvärja den tog de hjälp av följeslagarna och *hafizin*, väktarna. De lät sprida godkända Quran kopior från Madina, och sådana ändringar och felaktigheter som speciellt judarna var förfarna i, hindrades för alltid.

Som tidigare sagt är dagens rättslärda eniga om att inget som helst korruption har skett i Quran från dess uppenbarelse tid fram tills nu. Jag ville ge läsaren två exempel på giganter inom islam som förnekar all sorts fördärv inom Quran och det gjorde jag med de två citat från Tabarsi och Mutahhari.

Hadith ath Thaqaalayn, ”De Två Dyrbara Tinget”

Detta ämne handlar om huruvida profeten lämnade efter sig något efter sitt sista tal som skedde efter hans avskedsvallfärd år 632, där muslimska källor förtäljer att en stor skara muslimer beordrats att stanna vid ett ökenområde kallad för *Khum*.⁹⁴ Profeten höll här ett tal till de troende där han uppmanar den muslimska *umman* att följa två (för honom) dyrbara ting. Denna händelse har blivit föremål för många diskussioner. Lämnade eller lämnade inte profeten något efter sig som en vägledning för sin *umma*, ”nation”? Om han lämnade något, vad var det? Som vi snart kommer att märka är de muslimska källorna helt överens om att profeten lämnade något efter sig, men vad? Här kommer skillnaderna mellan shi’a och sunni eller kanske inte. När jag studerade en stor mängd varierande källor märkte jag att det fanns tre grupper med tre påståenden om denna *hadith* och de hade olika referenser för att legitimera sin sak.

1. Profeten lämnade enbart efter sig Den Heliga Quran som vägledning. Detta påstående har delvis stöd i de sunnitiska källorna.

⁹⁴ *Sahih al Muslim*, engelska upplagan, Book 31, Number 5920- 23. Ibid. Vol. 2, Sid. 368.

2. Profeten lämnade efter sig Quran och *Sunna*, ”profetens handlingar som vägledning”. Detta påstående har majoritetens stöd bland sunniter.
3. Profeten lämnade efter sig Quran och *Ahlal Bayt*, ”hans ätt som vägledning”.⁹⁵ Detta påstående har störst stöd bland shiiter och bland de muslimska källorna, både shiitiska och sunnitiska.

Stöd för de två första påståendena hittade jag enbart hos sunniter, medans stöd för påstående nummer tre fann jag intressant nog hos både sunniter och shiiter. Detta är intressant eftersom majoriteten av sunniter idag menar att profeten lämnade efter sig enbart Quran och *sunna* och inget annat än det. Så den officiella linjen eller ståndpunkten som majoriteten av sunniter tagit och haft genom historien om detta ämne är att profeten lämnade efter sig Quran och *sunna* som den enda vägledning för sin nation. Men som jag så småningom kom att märka så är de flesta sunnitiska källorna överens med de shiitiska på denna punkt om att de två dyrbara tingarna som profeten lär ha efterlämnat är Quran och *Ahlal Bayt*, ”hans ätt”. Men innan jag börjar med att presentera källorna för det sista påståendet ville jag först presentera den första gruppens påstående och argument. För att sedan gå till grupp två och slutligen till grupp tre.

Den första gruppens syn på *Hadith uth Thaqaalayn*

Den första gruppens åsikt domineras av dom som bekänner sig till sunni-islam.

Första gruppen:

1. Man menar att historiker bekräftar deras åsikt om att profeten bokstavligen hade förbjudit alla sina följeslagare att skriva ned hans handlingar, *sunna*. De menar också att ingen kan påstå att profeten lärde ut sin egen *sunna* under hans egen livstid. Utan det han lärde ut var instruktioner från Quran. ”Och till dig (O Profet) har Vi nedsänd förmaningen (Quran), för att du för människorna skall förklara vad som nedsänts till dom.” Q: 16:47
 ”Han är den, som skickat en apostel ur de olärdes krets till dom att läsa upp sina tecken för dom och göra dom rena och lära dom skriften och visheten.” Q: 62:3
2. När profetens hälsa försämrades, tre dagar innan han dog, bad han om bläck och penna för att kunna skriva ned tre vägledningar (för sitt samfund) på en bit ark eller

⁹⁵ Med detta menas att hans ätt har den största kunskapen om religionen och dess tolkning.

djurskin så att hans nation aldrig skulle gå fel.⁹⁶ Vid detta tillfälle lär Umar ibn Khattab⁹⁷ (d. 644) ha argumenterat emot profeten och sagt: ”Guds profet mår inte bra [eller] hallucinerar,⁹⁸ Guds bok är tillräckligt för oss!”⁹⁹ Dessa personer som argumenterar för denna åsikt menar att om profeten hade velat säga: ”Jag lämnar efter mig Guds bok och min sunna.” Hade det varit omöjligt för Umar att säga: ”Quran är tillräckligt för oss!” För då skulle han gå emot profetens klara bud.

3. I *Sahih al Bukhari* står det ju också att profeten enbart lämnade Quran som en vägledning för sin nation.¹⁰⁰
4. Abu Bakr sa ju också efter profetens död: ”Förtälj inga *hadith* om Guds profet till dom som ber er att förtälja *hadith*, säg: Mellan oss och er finns Guds Bok, så följ det som Den påbjuder och avstå från det som Den förbjuder.”¹⁰¹ Om denna *hadith* (Quran och *Sunna*) skulle vara korrekt hur kommer det sig då att Abu Bakr går emot den?
5. Vid frågan om att muslimska källor förtäljer att profetens *hadith* skrevs ned under hans egen livstid för att de troende skulle följa dom kan denna grupp svara på detta sätt:

Så hur kommer det sig att Abu Bakr (d. 634) och Umar (d. 644), första och andra khalifen brände ned mängder med *hadith*?¹⁰² Under Umars Khalifat blev det till och med en diskussion om att bränna eller inte bränna ned profetens *hadith*, där Ali (d. 661) var av åsikten att man inte skulle göra det, men Umar var av den motsatta åsikten

⁹⁶ Profeten kunde varken läsa eller skriva enligt muslimska källor så hur ville han skriva ned det som han ville skriva? Detta sätt att tala är vanligt i Mellanöstern och i detta fall bör det inte tas bokstavligt. Det som profeten menar här är att han kommer att förtälja medans någon annan skriver ned det han säger.

⁹⁷ Andra khalifen.

⁹⁸ Orden ”mår inte bra” eller ”hallucinerar” är ett mildt ord för det som Umar egentligen lär ha sagt. Det arabiska ordet *yahjar* betyder ”nonsens”. Alltså borde den ursprungliga meningen ha varit: ”Guds profet talar nonsens.” De personer som tagit upp denna *hadith* i sina verk har medvetet velat förmildra Umars uttalanden gentemot profeten. För detta påstående se: *Shahr un Nahjul Balagha*, Vol. 2, Sid. 20 av Allama Mu’tazili, där man ser klara indikationer på att *hadith*förtäljarna inte velat säga det ursprungliga ordet och därför ändrat den.

⁹⁹ *Sahih al Bukhari*, Vol. 1, Sid. 22 i boken om ”kunskap” och Vol. 4, Sid. 5 i boken ”Patienten”, kapitel ”Den sjukes ord”, ”Stig upp och lämna mig”.

Ibid. Engelska upplagan, Vol. 1, Book 3, Number 114 och Vol. 7, Book 70, Number 573.

Sahih al Muslim, ”*Kitab al Wasiya*”, Vol. 2, Sid. 14.

Ibid. Engelska upplagan, Boken om ”Testamente”, Book 13, Number 4014 och 4016.

Musnad av Imam Ahmad ibn Hanbal, Vol. 1, Sid. 325.

¹⁰⁰ *Sahih al Bukhari*, Vol. 3, Sid. 186, under rubriken *Wasaya*, ”testamente”.

Ibid. Engelska upplagan, Vol. 4, Book 51, Number 3, under samma rubrik.

¹⁰¹ Adh Dhahabi i sin *Tadhkirat ul Huffaz*, Vol. 1, Sid. 3.

¹⁰² *The Chronicle of Hadith*. År 1977. Sid. 19-25.

The Shi’as are the Real Ahlas Sunna av Tijani, Kapitel 33.

Tadhkirat ul Huffaz, vol. 1. Sid. 5,7,8 och 13.

At Tabaqat ul Kubra, vol. 3. Sid 287.

Jami’ ul Bayan al Ilm wa Fadl, vol. 1. Sid. 64-65.

Ansab ul Ashraf, vol. 5. Sid. 49.

och därmed brändes en mängd *hadith*er ned.¹⁰³ Om profeten har sagt ”Quran och *Sunna*” hur kommer det sig då att de första khaliferna går emot profetens befallning?

Jag menar att denna grupp har starka argument för sin åsikt men frågan är vad denna grupp svarar dom¹⁰⁴ som anser att en av religionens bud är att följa profetens *sunna* så som det är beskrivet i Quran 3:32-33¹⁰⁵: ”Säg (Muhammad): Om ni älskar Gud, *följ mig*¹⁰⁶ och Gud skall älska er och förlåta er, era synder. Gud är ständigt förlåtande, barmhärtig. Säg: *Lyd Gud och Sändebudet*. Men om de vänder ryggen till (skall de veta att) Gud inte är vän till dom som förnekar sanningen.” Quran 59:8 säger: ”Tag alltså emot vad (Hans) Sändebud ger er och avstå (villigt) från det som han nekar er.” Det finns även en vers i Quran som säger att uppenbarelserna (som är tysta i sig själv tills någon tolkar dom) behöver någon som kan tolka dom. Den versen lyder: ”Och för dig har Vi uppenbarat Påminnelsen (Quran) för att du skall *klargöra* för människorna allt som sänts till dom (av vägledning och visdom). Kanske skall de väckas till eftertanke.” Och *hadith*en i *Sahih al Muslim* där muslimer uppmanas att följa profeten med ett ärligt hjärta.¹⁰⁷ Samt, som vi snart kommer att se att det finns överväldigande källor som visar att profeten lämnade efter sig något mer en bara Quran.

Den andra gruppens syn på *Hadith uth Thaqaalayn*:

Den andra gruppens åsikt som har stöd bland majoritetens sunniter (trots de ovanstående argumenten som grupp ett nämnt och som finns i sunnitiska källor) hänvisar till följande böcker där *Hadith uth Thaqaalayn* tas upp: Malik ibn Anas (d.796) *Muwatta*, Ibn Hishams (d.834) *Sirat Rasulallah* och Tabaris (d.923) *Tarikh*. Det som jag anser vara problematisk är att dessa tre böcker är de enda muslimska källorna som sunniter refererar till när frågan om denna *hadith* ”Quran och min *Sunna*” tas upp. Anledningen till att jag tycker att det är underligt är för att så få källor anges (3 böcker) till denna *hadith* som alltid nämns bland sunniter. Den har till exempel nämnts få gånger i muslimska källor jämfört med den tredje gruppens påstående, och ändå har denna *hadith* haft mest publicitet såväl i västvärlden som bland sunniter.

¹⁰³ *Alleged Book Burnings in Iran and Egypt: A Study of Related Facts and Fiction* skriven av Allama Mutaahhari. Sid. 18.

¹⁰⁴ De som stödjer de två sistnämnda påståendena bland både Shi'a-och Sunnimuslimer.

¹⁰⁵ *Koranens Budskap*: 3:31-32.

¹⁰⁶ De kursivstilade texten är mina egna anteckningar.

¹⁰⁷ *Sahih al Muslim*, engelska upplagan, Book 30, Number 5817.

I Ibn Anas *Muwatta* står det:¹⁰⁸ “Yahya berättade till mig från Malik att han hörde Guds profet, må Gud ge honom välsignelse och frid, säga: Jag har lämnat två ting för er. Så länge som ni håller fast vid dom kommer ni inte att gå vilse. Det är Guds bok och Hans profets sunna.” Denna *hadith* har kritiserats på grund av sin svaga *isnad* (människokedjan tillbaka till profetens uttalande) och på grund av att flera länkar saknas i själva kedjan. De få versioner som har en fullständig kedja, riktas kritiken där på förtäljarnas biografi. Där man menar att dessa förtäljare av *hadith* inte är trovärdiga på grund av deras personlighetskaraktär eller de handlingar som de har utfört. Det som är intressant här är att denna grupp i syfte att kunna legitimera sitt påstående måste söka efter denna *hadith* i icke-primära *hadith* verk, helt enkelt för att denna grupp inte kan hitta stöd i de sex *Sihah*. I de sex största sunnimuslimska *hadith*-verken kan man inte finna en utsaga där profeten påstått ha sagt: ”Jag lämnar efter mig två dyrbara ting, så länge som ni håller fast vid dom kommer ni inte att gå vilse. Det är Guds bok och Hans profets *sunna*.” Denna *hadith* saknas däri. Det närmaste jag kunde finna ordagrant i denna *hadith* text var en rubrik i *Sahih al Bukhari* där det står: ”Att hålla fast vid Quran och sunna.”¹⁰⁹ Men detta är bara namnet på rubriken och däri kan man inte finna någon *hadith* där ”Quran och *Sunna*” nämns.

Frågan är vad denna grupp säger om följande fråga: Själva termen ”*sunna*” är inte något medel till ökad kunskap eftersom alla muslimer påstår sig följa profetens *sunna*. Skillnaderna mellan muslimer kommer från de nedsända profetiska *haditherna* som nått dom idag via *isnad*, ”kedjan av muslimer”. Sådana *hadither* tjänar till att förklara vissa verser i Quran. Det är de skillnader som uppstått i de sända *haditherna* som lett bland annat till olika tolkningar på Quran och profetens *sunna* samt de olika versioner av *sunna* som uppstått. På grund av detta har muslimer idag splittrats till antingen olika skolor, grupperingar eller grenar. Det finns även en *hadith* om detta där profeten säger: “*Bani Isra’il* [stammen *Isra’il*] splittrades i 72 grupper och min nation kommer att splittras i 73 grupper varav alla kommer att gå till helvetet förutom en.”¹¹⁰ Hur som helst har varenda en av dessa grupper en egen *sunna*. Varenda en av dom menar att just de följer profetens *sunna* och därmed kan man dra slutsatsen att varenda en av dom följer sin egen version av *sunna* där dom menar att deras *sunna* är den mest korrekta. En fråga uppstår här: Vem följer då den sanna *sunna*? Vilken

¹⁰⁸ *Al Muwatta* av Malik ibn Anas Book 46, Number 46.1.3.

¹⁰⁹ *Sahih al Bukhari*, rubriken ”*Kitab ul I’tisam bi al Kitab wa as Sunna*”, Vol. 8, Sid. 137.

Ibid. Engelska upplagan, ”Holding Fast to the Quran and Sunna”, Vol. 9, Book 92.

¹¹⁰ Imam Shahab ad Din Ahmad, alias Ibn Abd Rabba al Andalusi har nämnt denna *hadith* i sin *Iqda ul Farid*, Vol. 1.

The Right Path av Abd al Husayn Sharaf ad Din al Musawi (d. 1957), Sid 416.

grupp (av dessa 73) kommer enligt muslimerna att bli den segerrike och inte att hamna i helvetet?

Tredje gruppens syn på *Hadith uth Thaqaalayn*

Som tidigare sagt menar denna grupp som domineras av dom som bekänner sig till shi'a islam att de två dyrbara tingen som profeten lämnade efter sig är: Quran och profetens ätt. De menar då att hans ätt skulle vara de bäst kapabla att tolka Quran och profetens *sunna* för de muslimer som skulle komma efter profeten. Som vi snart kommer att märka är det överraskande att se hur många sunnitiska källor det finns som överensstämmer med en shiitisk syn på denna tradition. För att kunna gå vidare bör vi först klargöra vilka som menas med profetens ätt? Det finns tre olika sunnitiska syner om detta och en shiitisk.

- Enligt majoriteten av sunniter är det: Fatima *tuz Zahra*¹¹¹ (profetens yngsta dotter), Ali, Hasan, Husayn och Profetens alla hustrur.
- Andra sunniter är mer generösa och inkluderar alla profetens barn (7 stycken), hans farbror, Abbas ätt (Abbasider) och Alis bröder, Aqil och Ja'fars ätt.
- Den tredje gruppens syn om *Ahlal Bayt* överensstämmer med shiiternas, där man menar att med profetens ätt menas enbart Fatima *tuz Zahra*, Ali, Hasan, Husayn och nio avkomlingar i rak nedstigande led till Husayn.¹¹² Jag ska först referera till olika Quran verser som kanske kan ge en bild på *Ahlal Bayts* högstående status¹¹³ i den muslimska traditionen för att sedan övergå till de olika *hadith*er som finns om profetens ätt och om *Hadith uth Thaqaalayn*.

Quran och *Ahlal Bayt*

Följande Quran verser kommer att handla om *Ahlal Bayt*, ”profetens hushåll”, hans ätt. Jag kommer här att endast presentera sex verser av 56 verser som jag hittade i muslimska källor angående *Ahlal Bayt*.¹¹⁴ Det finns en konsensus bland både shiitiska och sunnitiska rättslärda

¹¹¹ *Zahra* betyder ”Den Blommande”.

¹¹² *A Shiite Encyclopaedia*, version 2, October 1995, Revised January 2001, Ali Abbas Editor.

Zaydi skolan erkänner inte det nedstigande ledet (av imamer) via Husayn utan de menar att imamen kan vara vem som helst (som tar upp vapen mot korrumperade ledare) från Alis ätt.

¹¹³ Jag tycker att det är viktigt här att ge en bild för läsaren om *Ahlal Bayts* status under det tidiga muslimska samfundet på profetens tid.

¹¹⁴ Dessa är (de sex utvalda verserna har jag inte tagit med): 1:6-7, 2:208-209, 2:275, 3:8, 4:55, 4:60, 4:70, 4:116, 5:4, 5:68, 6:154, 7:49, 7:173, 7:182, 8:42, 8:76, 9:20, 9:111-112, 9:119, 13:8, 17:27, 20: 83, 21:8, 22:20, 24:37-38, 26:215, 30:28, 32:19-21, 33:7, 33:24, 33:57, 33:73, 35:33, 37:25, 37:131, 38:29, 39:34, 43:46, 45:22, 52:22, 59:8, 59:21, 70:2-3, 98:8, 102:9. Notera att jag räknat med 'I Guds Namn' som en vers i samtliga suror i Quran

att följande verser handlar enbart om profeten, Ali, Fatima, Hasan och Husayn. En av dessa verser kallas för ”renhets versen” och det torde vara på grund av denna vers som majoriteten av sunniter inkluderar profetens hustrur i termen *Ahlal Bayt*. Detta på grund av att profetens hustrur nämns i verserna innan och efter denna mening:¹¹⁵ ”Gud vill befria er, ni som står profeten närmast,¹¹⁶ från all (jordisk) smuts och göra er renhet fullkomlig”. (Q: 33:34)¹¹⁷ I de sunnitiska källor som jag fann ses inga spår på att profetens fru skulle vara inkluderade utan sunnitiska författare menar att denna vers med termen *Ahlal Bayt* enbart är riktat till fem personer: Profeten, Fatima *tuz Zahra*, Ali, Hasan och Husayn.¹¹⁸

En annan vers som rör sig om profetens ätt är *Mubahala* versen som betyder att man söker ”ömsesidig förbannelse”. De kristna araberna som kom till Madina för att debattera med

företom i sura nio. Eftersom den suran inte börjar med versen ’I Guds Namn’. Så det enda läsaren behöver göra är att gå tillbaks en vers.

¹¹⁵ Jag kommer inte att nämna de verserna som tilltalar profetens hustrur. För närmare titt se *Koranens Budskap* 33:28- 34.

¹¹⁶ I den arabiska versen används ordet *Ahlal Bayt*.

¹¹⁷ *Koranens Budskap* 33:33.

¹¹⁸ *Sahih al Muslim*, Vol. 2, Sid. 323- 6, 368.

Ibid. Engelska upplagan, Book 31, Number 5923.

2. *Sahih at Tirmidhi*, Vol. 5, Sid. 30 och *Sunan*, Vol. 2, Sid. 300, 308 och 320 av samma författare (at Tirmidhi).

3. *Al Musnad* av Imam Ahmad ibn Hanbal, Vol. 1, Sid. 330. Vol. 3, Sid. 3, 17, 26 och 59. Vol. 4, Sid. 366- 7. Vol. 5, Sid. 151- 2.

4. *Al Mustadrak* av al Hakim, Vol. 3, Sid. 123.

5. *Al Khasais* av Imam an Nasa’i, Sid. 49.

6. *Talkhis*, av adh Dhahabi, Vol. 2, Sid. 150.

7. *Mu’jam* av at Tabrani, Vol. 1, Sid. 65.

8. *Shawahid ut Tanzil* av Hakim al Haskani, Vol. 2, Sid. 11.

9. *Al Bukhari* i sin ”Största Historian” eller ”Greater History”, Vol. 1, Sid. 69.

10. *Al Isaba* av Ibn Hajar al Asqalani, Vol. 2, Sid. 502

11. *Tadhkira al Khawas* av Ibn al Jauzi, Sid. 233.

12. *Tafsir* av al Fakhr ar Razi, Vol. 2, Sid. 700.

13. ”Fontänerna av Kärlek” av al Qanduzi al Hanafi, Sid. 107.

14. *Manaqib* av al Khawarizmi, Sid. 23.

15. *As Sira* av al Halabi, Vol. 13, Sid. 212.

16. *As Sira* av ad Dihilaniya, Vol. 3, Sid. 329.

17. *Asad ul Ghaba* av Ibn al Athir, Vol. 2, Sid. 12.

18. *Tafsir* av at Tabari, Vol. 22, Sid. 6.

19. *Ad Dur ul Manthur* av as Suyuti, Vol. 5, Sid. 198.

20. *Tarikh* av Ibn Asakir, Vol. 1, Sid. 185.

21. *Tafsir ul Kash shaf* av az Zamakhshari, Vol. 1, Sid. 193.

22. *Ahkam ul Quran* av Ibn al Arabi, Vol. 2, Sid. 166.

23. *Tafsir ul Qurtubi*, Vol. 14, Sid. 182.

24. *As Sawaiq ul Muhriqa* av Ibn Hajar, Sid. 85.

25. *Al Istiab* av Ibn Abd al Bar, Vol. 3, Sid. 37.

26. *Al Aqd ul Farid* av Ibn Abd Rabbih, Vol. 4, Sid. 311.

27. *Muntakhab Kanz ul Ummal*, Vol. 5, Sid. 96.

28. *Masabih as Sunna* av al Baghawi, Vol. 2, Sid. 278.

29. *Asbab an Nuzul* av al Wahidi, Sid. 203.

30. *Tafsir* av Ibn Kathir, Vol. 3, Sid. 483.

profeten om Isas (Jesus) natur hade efter en långvarig debatt vägrat att acceptera profetens argument. Profeten utmanade dom då på att tillsammans med honom söka Guds förbannelse och sända den över dom som ljuger.

Om någon vill tvista med dig om detta, sedan du tagit emot den kunskap som har kommit dig till del, säg då: Låt oss kalla våra söner och era söner, våra kvinnor och era kvinnor, ja, Oss själva och er själva och ödmjukt be Gud att Han avkunnar sin dom, och låt oss nedkalla Guds fördömelse över alla som ljuger. (Q: 3:62)¹¹⁹

Vid ”våra söner” hämtade profeten Hasan och Husayn, vid ”våra kvinnor” hämtade profeten Fatima *tuz Zahra* och vid ”oss själva” hämtade han Ali. På grund av att jag måste begränsa uppsatsen tänker jag inte gå djupare in i denna händelse och förklara allting, men en mycket kort beskrivning på denna händelse är att de kristna blev både förvånade och rädda när de såg att profeten hämtade sina nära och kära för denna utmaning (som de ansåg kunde få en allvarlig utgång) istället för klanledarna. Denna syn lär ha gjort ett så stort intryck på de kristna att de backade ur utmaningen och accepterade att ge tribut. Även här är de sunnitiska källorna överens med de shiitiska om att dessa personer var de som profeten identifierade som *Ahlal Bayt*.¹²⁰

En Quran vers säger: ”Gud och Hans änglar välsignar Profeten, be Gud välsigna honom, ni troende och hälsa honom med en vördnadsfull hälsning!” (Q:33:57)¹²¹ Profeten lär ha frågats vid detta tillfälle hur man ska sända välsignelsen korrekt, han lär då ha svarat: ”Säg: O Allah! Sänd Din välsignelse över Muhammad och Muhammads familj, så som Du sände Din välsignelse över Ibrahim och över Ibrahims familj, för att Du är den Mest Prisvärde, den Mest Strålande.”¹²² Till allt detta som tagits upp kan det läggas till att en av bönenas plikter, är att sända välsignelser över inte bara profeten utan även hans familj, alltså *Ahlal Bayt*, annars accepteras inte bönen, den kommer inte att godkännas. Skulle man lägga till någon annan person i välsignelsen eller ta bort hans familj från välsignelsen kommer bönen inte heller att accepteras. Denna välsignelse är alltså en av bönenas *wajibat*, ”plikter”. Imam Shafi’i¹²³ (d.

¹¹⁹ *Koranens Budskap* 3:61. Bernström översätter det olik min översättning.

¹²⁰ *Sahih al Muslim*, Vol. 2, Sid. 323- 324.

Ibid. Engelska upplagan, Book 31, Number 5915 och *Sunan*, Vol. 2, Sid. 300 av at Tirmidhi.

¹²¹ *Koranens Budskap* 33:56.

¹²² *Sahih al Bukhari* engelska upplagan Vol. 4, book 55, number 589 och se även number 590.

¹²³ Hans fulla namn är: Abu Abdullah ash Shafi’i.

820) som dess anhängare bildade en rättskola i hans namn¹²⁴ och som enligt shiiter anses vara den sunniskolan som är närmast Ja'fari skolan säger i sin vackra poesi vid detta tillfälle:

O Guds Profets Hushåll! Att Älska Er är en Plikt,
Som Allah har beordrad i Sin Ärade Uppenbarelse.
Det vare Er en tillräcklig Stor Ära om någon inte sänder Er Alla något välsignelse alls,
För att det vare som om Han inte ens har sagt Sin bön.¹²⁵

En ytterligare vers i Quran säger: ”Säg (Muhammad): Jag begär ingen ersättning av er för detta (budskap), jag begär bara att ni ger den kärlek till min familj (som de har rätt att få).” (Q: 42:24)¹²⁶ Enligt muslimska källor beordrar denna vers de troende att inte bara visa kärlek till *Ahlal Bayt* utan att också lyda dom.¹²⁷ Imam Shafi'i lär ha sagt:

Om en på grund av att han älskar profetens familj,
Blir förlöjligad och kallad för *Rafidi*,¹²⁸
Bevittna då O andar och människor,
Att, ja! En *Rafidi* är jag!¹²⁹

En annan vers säger: ”Era beskyddare [eller ledare] är Gud enbart och (jämte Honom) Hans Sändebud och de som tror; de som förrättar bönen och betalar allmoseskatten medans de bugar i bön.” (Q: 5:56)¹³⁰ Precis som de förra verserna finns det en konsensus om denna vers och vem den handlar om, nämligen Ali.¹³¹

¹²⁴ Shafi'i skolan. Är en av de fyra sunnitiska rättskolorna.

¹²⁵ *The Shi'a are the Real Ahlas Sunna*, kapitel 42 av Doktor Tijani.

¹²⁶ *Koranens Budskap* 42:23. Bernström har översatt ordet ”familj” med ”medmänniskor” samtidigt som Asad har valt att göra en egen tolkning på versen och förneka att denna vers rör sig specifikt om profetens ätt som de stora sunnitiska kommentatorerna menar att det gör.

¹²⁷ Dessa källor är shiitiska: *Majma' ul Bayan* av At Tabarsi som citeras i *Bihar ul Anwar*, ”*Sjöar av Ljus*” av Majlisi, Vol. 23, Sid. 229- 232. *Tafsir* av Furat och *Tafsir* av al Qumi som citeras i *Bihar ul Anwar*, Vol. 23, Sid. 236- 252 och slutligen *Ikhtisas*, Sid. 63 av al Mufid.

Följande är sunnitiska källor: *Anwar at Tanzil*, Vol. 5, Sid. 53 av Baydawi och *Mafatih ul Ghayb*, Vol. 7, Sid. 273- 275 av Razi.

¹²⁸ *Rafidi* kan betyda ”att förkasta”. Detta ord används på shiiter av *wahhabi* och *salafiter* som vägrar att acceptera shi'a islam som en del av islam.

¹²⁹ *The Shi'as are the Real Ahlas Sunna*, kapitel 13 ”Oppressive rulers appointet the imams of *Ahlas Sunna*”, Sid. 2.

¹³⁰ *Koranens Budskap* 5:55. I alla de engelska översättningar som jag läst används ordet ”while”, ”medans” men Bernström har översatt det till ”som böjer rygg och knän (inför Gud)”. Man ser heller ingen kommentar till denna vers av Asad.

¹³¹ Ash'ari imamen Qushaji medger i *Sharh at Tajrid* om ämnet imama/ledarskap att denna vers refererar till Ali när han gav sin ring till en tiggare i moskén medans han var i en bugande tillstånd i bönen. Imam Nasa'i har också nämnt denna händelse i sin *Sahih an Nasa'i* med referens till Abdullah ibn Salam. *Tafsire Nemune*, ”*Holy Quran text translation and commentary*”, Vol. 2, verse number 55 av Ayatullah Nassir Makarem Shirazi.

Den sista versen som jag tänkte nämna angående *Ahlal Bayt* är: ”Och grip alla med ett fast grepp om Guds räddningslina och låt er inte splittras!” (Q: 3:104)¹³² Vad som menas med Guds räddningslina finns det inte något ensidigt svar på. I den första delen av *khutba* nummer 1, ”predikan nummer 1”, på fredagsbönen nämnde Ayatullah Fadlullah¹³³ denna vers och kommenterade Guds räddningslina till Quran, den ärofulle boken.¹³⁴ Andra rättslärda menar att med Guds räddningslina menas här *Ahlal Bayt*.¹³⁵ Imam Shafi’i lär ha sagt:

När jag såg människorna bära sig av,
Såg deras avfärd till misstagens och okunnighetens sjö,
I Guds namn, steg Jag då på Frälsningens skepp,
Det vill säga *Mustafas*¹³⁶ *Ahlal Bayt*, Profeternas Insegel,
Och Jag grep fast om Guds Räddningslina, det vill säga kärleken till dom,
Så som Han beordrad oss att gripa tag om Räddningslinan.¹³⁷

Hadither om ath Thaqaalayn

Nu tänker jag enbart diskutera sunni *hadith* material där profeten uttalat sig om de två dyrbara tingen, alltså Quran och *Ahlal Bayt*. Dessa uttalanden har blivit väl dokumenterade och finns i överväldigande sunnikällor och detta är ännu en anledning att tycka att det är märkvärdigt att sunniter som jag varit bekant med och samtalat med under de sju år som jag studerat islam, har antingen varit helt obekanta med denna *hadith* eller helt enkelt valt att nämna den andra gruppens åsikt nämligen Quran och *Sunna*. Följande uttalanden från profeten som jag vill lyfta fram lyder: ”Jag lämnar efter mig två ting, som om ni följer dom, kommer ni aldrig att bli vilseledda efter mig och de är Guds Bok och min *Ahlal Bayt*.”¹³⁸ Profeten har vidare sagt:

”Jag har lämnat efter mig två dyrbara ting som om ni håller er fast vid dom, kommer ni inte att leda fel efter mig. En av dom är större än den andre: Guds Bok, som är ett rep, från himlen till jorden och min *Ahlal Bayt*, mitt hushåll. De två kommer aldrig att skiljas, förrän de återvänder till (paradisets) källa.”¹³⁹

¹³² *Koranens Budskap* 3:103.

¹³³ Ayatullah Fadlullah är född i Najaf men bosatt i Libanon och är en av de största shiitiska rättslärda inom den muslimska världen. Han är även *Hizbullah*'s andlige ledare.

¹³⁴ Fredagsbönen 24-03-2006. Första *khutban*, ”predikan”.

¹³⁵ Imam Tha'alabi har i sin *Tafsir ul Kabir* kommenterat denna vers där han refererar till Aban ibn Taghlib som säger att han hörde Imam Ja'far as Sadiq (den sjätte imamen) säga: ”Det är vi som är *Guds räddningslina* som Gud har sagt om: ”Och grip alla med ett fast grepp om Guds räddningslina (...).”

¹³⁶ *Mustafa* betyder ”Den Utvalde” och är ett annat populärt namn för Profeten Muhammad.

¹³⁷ Imam Abu Bakr ibn Shahab ud Din tar upp denna poesi från Imam Shafi'i i sin *Rishfa tus Sadi*.

The Right Path sidan 49, not 2.

The Shi'as are the Real Ahlas Sunna, kapitel 13 ”Oppressive rulers appointet the imams of *Ahlas Sunna*”, Sid. 2.

¹³⁸ *Musnad* av Ibn Hanbal, Vol. 3, Sid. 59. Liknande *hadither* i Vol. 3, Sid. 3, 17, 26. Vol. 4, Sid. 366- 7. Vol. 5, Sid. 151- 2. Se också *Sunan* at Tirmidhi för liknande *hadither*, Vol. 2, Sid. 308 och *Sahih al Muslim*, Vol. 2, Sid. 325- 6.

¹³⁹ *Ibid*.

En annan lyder mycket lik den ovanstående förutom detta i slutet: ”Så var noggrann med hur ni behandlar dom.”¹⁴⁰ När profeten höll på att återvända till Madina från avskedsvallfärden och nådde *Ghadir al Khum* (ett ökenområde mellan de två heliga städerna) stannade han och sa:

Det ser ut som om jag har blivit kallad [av Gud] och jag kommer att resa iväg. Jag lämnar två dyrbara ting efter mig, den ena är större än den andre. De är Guds den Allmäktiges Bok och min ätt. Så var noggranna med hur ni behandlar dom efter mig. Dessa två kommer aldrig att skiljas förrän de kommer till mig vid (paradisets) källa. Han fortsatte: Herren, Gud den Allsmäktige, är min herre och jag är herre till varje sann troende. Sedan tog han Alis hand och reste den upp och sa: Han är *maula*, ”ledare”,¹⁴¹ till dom som jag har varit *maula*, ”ledare för. O Gud, älska dom som älskar Ali och hata dom som hatar Ali (...).¹⁴²

Kommentar till denna citat får ni här nedan.

Ordet *maula* och dess betydelse!

De följande studier jag har gjort och som utgår ifrån *haditherna* om ”de två dyrbara tingen”, men är ändå viktiga för denna uppsats handlar om platsen då ovanstående uttalande gjordes och de olika åsikterna som finns mellan shi’a och sunni angående det arabiska ordet *maula* och omständigheterna då detta tal från profeten sades. Därför har jag nämnt denna del av uppsatsen för ”Ordet *maula* och dess betydelse” så att läsaren är medveten om detta.

Ordet ”*maula*” har här översatts till ”ledare” men det kunde också översättas till ”beskyddare”. Hur som helst är bägge orden diskutabla eftersom sunniter menar här att med ”*maula*” menade profeten ”vän” och inte ledare eller beskyddare. Alltså ”Han är vän till dom som jag har varit vän för.” Sunniter menar att shiiterna överreagerar här: ”Profetens intention var inte att presentera Ali som en ledare eller beskyddare utan som en vän på grund av en viss konflikt mellan vissa följeslagare och Ali.” Hela historien om denna konflikt går på detta sätt:

¹⁴⁰ *Sahih at Tirmidhi*, Tradition Number 874.

Mustadrak al Hakim, Vol. 3, Sid. 148.

¹⁴¹ Ordet ”*maula*” kan också betyda ”beskyddare”. Se ”Om ordet *maula* och dess betydelse!” på sidan 34.

¹⁴² *Mustadrak al Hakim*, Vol. 3, Sid. 109 och 533. *Hadithen* om *Ghadir al Khum* finns i överväldigande sunnikällor för att inte nämna de shiitiska. Jag har endast tänkt att ta upp några av dessa källor.

Följande sunni muslimer anser att *hadithen* är sann (*sahih*) eller korrekt.

Sahih al Muslim, engelska upplagan, Book 31, Number 5920- 23.

Ibid. Vol. 2, Sid. 368.

Al Hafiz Abu Isa at Tirmidhi (d. 892). Författare till *Sahih at Tirmidhi*. Vol. 2, Sid. 298.

Muhammad ibn Abdullah al Hakim (d. 1014). Författare till *Mustadrak*. Vol. 3, Sid. 108- 110.

Al Hafiz Ahmad ibn Muhammad at Tahawi, författare till *Mushkil ul Athar*. Vol. 2, Sid. 307- 308 och många, många fler. Bland annat har 110 följeslagare till profeten nämnt denna händelse, både män och kvinnor.

Profeten sände Ali till Yaman¹⁴³ för att föra krig mot polyteisterna. I detta krig vann muslimerna och fick mycket byte. På vägen tillbaka bad soldaterna Ali att fördela bytet. Ali fördelade då bytet och alla fick sig sin del. Men soldaterna sa till Ali att profeten skulle ge dem andra belöningar också. Men Ali svarade med att enbart profeten själv kan ge de extra belöningarna och att han inte hade den rätten. Trots detta blev soldaterna missnöjda med honom. När de nådde Makka gick dessa personer direkt till profeten för att klaga. Under just den tiden som de sökte upp honom var han upptagen med att förbereda *hajj*-ceremonin och bad dem att vänta tills efter ceremonin. Profeten ville inte att folk skulle tala illa om Ali. Det är på grund av denna anledning som profeten stannade vid *Ghadir al Khum* och sa: ”Han är vän till dem som jag har varit vän för.” Och ”Den som älskar mig bör älska Ali.” Så profetens riktiga intention var att alla muslimer som tagit honom som en vän borde också ha samma känslor till Ali och se honom som en vän.¹⁴⁴

Shiiterna å andra sidan menar att omständigheterna eller miljön som profeten deklarerade detta var för extrema för att enbart förklara till ett fåtal personer som blev missnöjda med Ali att han var deras vän. Och menar att med ordet ”*maula*” menas i just denna specifika händelse ”ledare”. Vidare säger shiiterna att det inte skulle vara klokt av profeten att samla runt 70 000¹⁴⁵ muslimer i en sådan varm dag och bestämma sig att ta hand om detta klagomål. Och dessutom be dem som redan var på väg hem att återvända och sedan vänta tills varenda en av dessa personer nått samlingsplatsen för att sedan deklarerar att Ali är deras vän? Allt detta för att enbart några få personer ska bli sams med Ali? Shiiterna menar att om så var fallet kunde profeten be dem om individer som klagade om Ali att samlas så att de kunde få sin extra belöning från slaget i Yaman. Han kunde då begära av dessa personer till att bli Alis vän så som dem var vän till honom.¹⁴⁶

I en modern arabisk-engelsk lexikon¹⁴⁷ kan vi se att ordet *maula* har ett minimum av 20 olika betydelser beroende på kontexten. De flesta betydelserna har med ledarskap och beskyddarskap att göra. Medan det vid ett tillfälle kunde betyda vän. I ett annat lexikon¹⁴⁸ översattes ordet *maula* enbart till beskyddare. I Quran fann jag tre verser där ordet *maula* nämns och samtliga översätts till beskyddare och inte vän: ”(. . .) vet att Gud är er

¹⁴³ Jag har här valt att skriva så som man uttalar på arabiska. På svenska blir det Jemen.

¹⁴⁴ *Work and the worker in Islam*, Sid. 35 av AbulHasan Bani Sadr.

¹⁴⁵ Ibid. Sid. 36.

¹⁴⁶ Ibid. Vissa källor säger att det fanns uppemot 120 000 muslimer närvarande. Se *Manaqib* av Ibn al Jauzi.

¹⁴⁷ *Elias Modern Dictionary* av Elias A. Elias, Arabic-English, Sid. 815- 816, Lebanon.

¹⁴⁸ *Dictionary of Islam* av Thomas Patrick Hughes, Sid. 346.

beskyddare, den mäktigaste Beskyddaren (...)" (Q:8:41)¹⁴⁹ "Du är vår Beskyddare!" (2:287)¹⁵⁰ "(...) Gud är de troendes Beskyddare, men förnekarna saknar beskyddare." (Q:47:12)¹⁵¹ Vidare kan man se att Abu Bakr och Umar var bland de första som gratulerade Ali och gjorde trohetsed till honom. Abu Bakr och Umar lär ha sagt vid detta tillfälle: "Bravo, ibn Abu Talib!"¹⁵² Idag har du blivit ledare, "Maula", till alla troende män och kvinnor."¹⁵³ Shiiter undrar varför denna gratulation var nödvändigt? Har Ali först varit en fiende till alla muslimer för att nu ha blivit en vän? Om han har varit vän till alla så varför denna gratulation och trohetsed från personer som inte ens medverkat i Yaman? Innan detta tal hölls av profeten vid *Ghadir al Khum* säger de muslimska källorna¹⁵⁴ att en vers uppenbarades för honom som lyder: "Förkunna, du Sändebud, allt vad din Herre har uppenbarat för dig! Gör du inte det, har du inte förmedlat Hans Budskap (alls). Gud skall skydda dig mot människorna (...)" (Q:5:68)¹⁵⁵ Versen verkar indikera på att profeten lär ha varit orolig för att förkunna denna budskap till sitt folk men Gud säger åt honom att förkunna det i alla fall. "Förkunna, du Sändebud, allt vad din Herre har uppenbarat för dig! Gör du inte det, har du inte förmedlat Hans Budskap (alls)." Och Gud lovar honom skydd från människorna. "Gud skall skydda dig mot människorna (...)" Det tycks verka som om omständigheterna som profeten valde att säga sitt tal om Ali: *Man kunta maula wa hadha Aliyan maula*, "Den som jag har varit dess ledare eller beskyddare för bör ta Ali som sin ledare eller beskyddare." Indikerar detta att det rör sig mer än enbart vänskap? Källorna förtäljer också att versen 5:4 lär ha kommit direkt efter talet.¹⁵⁶ "Denna dag har jag fullbordat eran religion och skänkt er Min välsignelse i fullaste mått. Jag har beslutat att underkastelse under Guds vilja (Islam) skall vara er religion." (Q:5:4)¹⁵⁷ Vidare kan man se att Ali själv lär ha nämnt denna tradition för att

¹⁴⁹ *Koranens Budskap*, 8:40.

¹⁵⁰ *Ibid.* 2:286.

¹⁵¹ *Ibid.* 47:11.

¹⁵² Ibn Abu Talib betyder son till Abu Talib.

¹⁵³ *Musnad* av ibn Hanbal, Vol. 4, Sid. 281.

Tafsir ul Kabir av Fakhr ur Razi, Vol. 12, Sid. 49- 50.

Tarikh av Khatib al Baghdadi, Vol. 8, Sid. 290 och 596

Habib us Siyar av Mir Khand, Vol. 1, Del 3, Sid. 144 och många fler.

¹⁵⁴ *Tafsir ul Kabir* av Fakhr ar Razi, Vol. 12, Sid. 49- 50.

Asbab un Nuzul av al Wahidi, Sid. 50.

Al Fusul ul Muhimma av ibn Sabbagh al Maliki al Makki, Sid. 24.

Ad Dur ul Manthur av Hafiz as Suyuti under kommentaren till vers 5:68 och många fler.

¹⁵⁵ *Koranens Budskap*, 5:67. Även här ser vi att ingen kommentar getts till denna vers. Det verkar som om kommentar till de verser som kan gynna shiiterna inte nämnts medvetet av Asad.

¹⁵⁶ *Ad Dur ul Manthur* av Hafiz as Suyuti, Vol. 3, Sid. 19.

Tarikh av Khatib al Baghdadi, Vol. 8, Sid. 290 och 596.

Manaayb av ibn Maghazali Sid. 19.

History of Damascus av ibn Asakir, Vol. 2, Sid. 75.

Al Itqan av Hafiz as Suyuti, Vol. 1, Sid. 13 och många fler.

¹⁵⁷ *Koranens Budskap*, 5:3.

påminna sina följeslagare och dom som velat föra krig mot honom vilken roll han fick av profeten. Vid ”Kamel Slaget” påminde han dom som ville föra krig mot honom.¹⁵⁸ I ett annat tillfälle på ett slätt vid namn *Rahba* bad Ali muslimerna att vittna om de hade hört detta tal från profeten, 30 vittnen ställde sig då upp och vittnade att de var där då detta tal uttalades av profeten.¹⁵⁹ Enligt Bani Sadr¹⁶⁰ bör man leta i Quran för ordets riktiga betydelse. Han menar att ordet *maula* har enbart två betydelser i Quran:¹⁶¹

1. Du refereras som *maula* om du är moder eller fader till någon.
2. Du refereras som *maula* genom utnämning till ett beskyddarskap.

Han menar att Ali inte var fader eller moder till folket (cirka 70 000) som samlades under den mycket varma dagen i *Khum*. Så då menar han, måste den andra betydelsen av ordet vara sann, nämligen att Ali är ledare eller imam till folket.¹⁶² Som en slutsats på denna del av uppsatsen kan jag säga att det var intressant att ta reda på vad de sunnitiska källorna säger angående *Ghadir al Khum* och att veta att de medger vad de shiitiska källorna säger om denna händelse. Ännu mer intressant var det att veta att det inte var vilken omständighet som helst, utan profeten lär ha fått en uppenbarelse exakt innan och efter denna händelse. På grund av ovannämnda argument är det märkvärdigt att tro att profeten *endast* ville presentera Ali som sin vän. Här avslutar jag diskussionen om *Ghadir al Khum* och om ordet *maula* för att gå tillbaka till *hadith* om *ath Thaqaalayn*.

Fortsättning på hadith om ath Thaqaalayn

De muslimska källorna indikerar att profeten lär ha sagt traditionen om de två dyrbara tingen flera gånger under olika omständigheter för att de följeslagare som inte har hört honom säga dessa ord förut skulle få möjligheten att höra på dom nu. Som exempelvis när profeten log i sin dödsbädd och rummet var full med följeslagare sa han: ”(…) Jag lämnar efter mig två ting, nämligen Guds Bok och min ätt, det vill säga min *Ahlal Bayt*.” Sedan lyfte han Alis hand och sa: ”Se, detta är Ali, han är med Quran och Quran är med honom. De kommer aldrig att skiljas förrän de möter mig vid källan, *Kauthar*.”¹⁶³

¹⁵⁸ *Al Mustadrak* av al Hakim, Vol. 3, Sid. 169 och 371.

Muruj adh Dhahab av al Mas`udi, Vol. 4, Sid. 321 och många fler.

¹⁵⁹ *Musnad* av ibn Hanbal Vol. 4, Sid. 370. Se också i Vol. 1, Sid. 119 och Vol. 4, Sid. 366 och många fler.

¹⁶⁰ Den islamiska republikens (Iran) första president.

¹⁶¹ *Work and the Worker* av AbulHasan Bani Sadr, Sid. 36- 37.

¹⁶² *Ibid*.

¹⁶³ *Sawaiq ul Muhriqa* av Allama ibn Hajar, kapitel 9, subrubrik 2.

En annan tradition som verkar göra det obligatorisk för alla muslimer att följa *Ahlal Bayt* lyder: ”Skåda! Min *Ahlal Bayt* är som Nuh’s¹⁶⁴ ark, den som gick in i den blev räddad och den som vände sig ifrån det blev förintad.”¹⁶⁵

En annan tradition lyder: ”Min *Ahlal Bayt* är som Ångerns Port av Israels Barn, den som gick igenom [Porten] blev förlåten.”¹⁶⁶

Ett annat uttalande från profeten lyder: ”Stjärnorna skyddar jordens invånare från att dränkas och min *Ahlal Bayt* är beskyddarna av mina följeslagare mot missämja [om olika ämnen i religionen]. Därför kommer den grupp av araber som är mot min *Ahlal Bayt* [om frågor angående religionen] att splittras och bli Satans parti.”¹⁶⁷ De muslimska källorna verkar visa att profeten menade att det inte enbart räcker med Quran som vägledning utan den måste åtföljas med hans ätt.

Ett annat uttalande från profeten bekräftar detta, den lyder: ”Den som önskar leva och dö som jag och vistas i Edens Lustgård efter döden bör erkänna Ali som sin ledare och följa *Ahlal Bayt* efter mig, för att de är min ätt och de har skapats från samma substans som jag själv och fått samma kunskap och förståelse som jag själv.”¹⁶⁸

En annan tradition lyder:

Den som önskar leva och dö som jag och vistas i den Himmel som min Herre har lovat mig, nämligen den eviga Himlen bör erkänna Ali som sin ledare och efter honom bör han erkänna Alis söner, eftersom de är människor som aldrig kommer att lämna er utanför vägledningens dörr och de kommer inte heller att leda er genom villfarelsens dörr.¹⁶⁹

Detta uttalande precis som den förra verkar göra det mycket klart att den som vill se profeten

¹⁶⁴ Profeten Noa.

¹⁶⁵ *Mustadrak* av Imam Hakim, Vol. 3, Sid. 151. Detta är en hadith kedja som går ner till Abu Dhar (en av profetens närmaste följeslagare).

¹⁶⁶ At Tabarani i sin *Ausat*, tradition nummer 18.

An Nabahani i sin *Arba'in*, Sid. 216.

¹⁶⁷ *Mustadrak* av Imam Hakim, Vol. 3, Sid. 149.

¹⁶⁸ Jag har inte tagit upp hela *hadithen* så den fortsätter i *Kanz ul Ummal*, Vol 6, Sid. 217, Tradition nummer 3819.

¹⁶⁹ *Ibid.* Vol. 6, Sid. 166, tradition nummer 2578.

För liknande *hadith*er se: *Mustadrak* av Imam Hakim, Vol. 3, Sid. 128. *Kanz ul Ummal* Vol. 6, tradition nummer 2571 på slutet av sidan 154. *Kanz ul Ummal* Vol. 6, Sid. 155, tradition nummer 2576. *Sawaiq ul Muhriqa*, Sid. 105 i sin diskussion om vers 24 i sura 42 av Quran.

och vistas i himlen eller paradiset måste erkänna Ali som sin ledare och detta är inte tillräckligt, han måste även erkänna och följa efter Alis ätt.

En annan tradition lyder: ”I varje generation bland mina följeslagare kommer det att finnas rättfärdiga medlemmar i min *Ahlal Bayt* som kommer att bekämpa korruption och fördärv som dom missleda människorna kommer att försöka att införa i min religion, (...). Observera! Era imamer kommer att vara era representanter inför Allah. Så var noggrann med vem du väljer som representant.”¹⁷⁰

Profeten lär också ha sagt: ”Gå inte före dom, för då kommer ni att förgås. Hamna inte heller efter dom, för då kommer ni också att förgås och lär dom inte för att de vet mer än er.”¹⁷¹

Profeten lär också ha sagt: ”Se *Ahlal Bayt* som huvudet [huvudets relation] till kroppen eller ögonen [ögonens relation] till ansiktet, för att ansiktet är vägled endast med hjälp av ögonen.”¹⁷²

I en annan tradition förtäljer profeten: ”Erkännandet av Muhammads ätt¹⁷³ [som de rättfärdiga ledarna] betyder frälsning från elden och kärlek till dom är ett intyg för att kunna korsa *Sirat* bron och lydnad till dom betyder beskyddarskap från Gudomlig Vrede.”¹⁷⁴ Med ”Erkännandet av Muhammads ätt” tordes inte mena här enbart vid namn eller känna igen deras (ättens) relation till profeten utan här menar shiiterna ett erkännande att imamerna är de uppriktiga älskarna till Gud, att de har mest rätt att styra.

Profeten lär också ha sagt: ”Den som älskar oss är en sann och from troende och den som hatar oss är en olycklig hycklare.”¹⁷⁵

Den sista traditionen om *Ahlal Bayt* som jag tänkt nämna är från Imam Ali som säger:

Jag och min syndfria heliga ätt och mitt dygdiga hushåll är de mest nyktra i barndomen och när vi växer upp är vi de visaste, vi är de medel som Gud kommer att eliminera

¹⁷⁰ Ibn Hajar i sin *Sawaiq ul Muhriqa*, Sid. 90.

¹⁷¹ *Sawaiq ul Muhriqa* kapitel 11, Sid. 89.

¹⁷² *Ash Sharaf ul Mu'abbad* av Shaykh Yusuf an Nabahani, Sid. 31.

¹⁷³ Erkänna att imamerna från profetens ätt har den största rätten att styra.

¹⁷⁴ *Ash Shafa* av Qadi `Ayad, Vol. 2, Sid. 40.

¹⁷⁵ *Sawaiq ul Muhriqa*, kapitel 11.

falskhet och bryta tänderna av de blodtörstiga vargarna med och [på så sätt] ge er frihet genom att ta bort repen som är knutna runt era nackar. Allah börjar (all ting) genom oss och avslutar (all ting) genom oss.¹⁷⁶

Dessa *hadith*er som nämnts i både shi'a-och sunni-källor visar, enligt shiiterna, att profeten la ned stor möda för att visa sin nation att dessa specifikt utvalda personer inte är ”vilka som helst” utan dessa personer bör ses som Guds Tecken, Guds Bevis, profetens representanter och följeslagarna till profetens sanna *sunna*, ”sed”. Profeten valde inte sina andra döttrar utan han valde den yngste, Fatima. Profeten valde inte Alis många andra söner utan han valde Hasan och Husayn. Profeten valde inte en enda av Hasans barn som ledare utan han valde Husayns. Och bland Husayns barn valde han endast Ali. Vad har shiiterna för bevis till detta påstående som görs? Jo, man refererar till de ovannämnda Quranverserna och alla de *hadith* material som kommit ned till dom, både från shiitiska och sunnitiska källor. Med andra ord menar shiiterna att de som följer dessa specifika personer, utvalda av profeten i deras karaktär och erkänner deras *wilaya*, ”ledarskap”, och visar dom en uppriktig kärlek kommer att få Guds kärlek som retur och det ultimata belöningen som anses vara paradiset.

De Tolv Ställföreträdarna-Profetens Khalifer

Profeten lär ha sagt i en mycket känd uttalande som dokumenterats väl i de muslimska källorna: ”Jabir bin Samura sa: Jag hörde profeten (S) säga: Det kommer att finnas tolv Ställföreträdare, ”*Khalifa*”. Han sa sen en mening till som jag inte hörde. Min far sa [att profeten lade till]: Samtliga kommer att härstamma från *Quraysh*.”¹⁷⁷

I en annan *hadith* samling står det:¹⁷⁸ ”Den islamska religionen kommer att fortlöpa tills Timmen (Domedagen) har blivit fastställd eller att ni har blivit härskade av tolv khalifer, samtliga kommer att härstamma från *Quraysh*.”

I en annan *hadith* samling står det:¹⁷⁹ ”Profeten (S) sa: Det kommer att finnas tolv khalifer för detta samfund, samtliga är från *Quraysh*.” Det finns många fler *hadith* samlingar där denna

¹⁷⁶ *Kanz ul Ummal*, Vol. 6, Sid. 396.

¹⁷⁷ *Quraysh* var uppbyggd på tolv stammar i Makka och de härstammade från profeten Isma'il. De härskade i Makka innan profeten ens föddes. Alla de andra stammarna kan ses som grenar till huvudstammen *Quraysh*, som betyder ”lilla hagen”. Ett Qurankapitel har också fått namnet *Quraysh*, se Quran kapitel 106.

Denna *hadith* som nämnts tas upp i *Sahih al Bukhari, Kitab al Ahkam*, Vol. 4, *hadith* nummer 165.

Sahih al Bukhari, engelska upplagan, Judgments, Vol. 9, book 89, *hadith* number 329.

¹⁷⁸ *Sahih al Muslim, Kitab al Imarah*, Vol. 3, *hadith* nummer 10.

Ibid. Engelska upplagan, The Book of Government, Chapter 1, book 20, number 4483. Se även number 4477-84.

tradition tas upp men på grund av att arbetet måste begränsas kommer jag att inte att ta upp alla.¹⁸⁰ Vilka är då dessa tolv efterträdare till profeten? Det finns olika teorier om vilka dessa tolv skulle vara. De kända sunni-rättslärda adh Dhahabi¹⁸¹ (d. 1348) och Ibn Hajar al Asqalani nämner¹⁸² att den kände Shafi'i rättslärde¹⁸³ al Juwayni var en stor *hadith* mästare och en from och rättfärdig muslim.

Samma person, alltså al Juwayni berättar från Abdullah ibn Abbas¹⁸⁴ att profeten sa: ”Jag är Profeternas herre (*sayyid*)¹⁸⁵ och Ali ibn Abi Talib är efterträdarnas herre och efter mig kommer mina efterträdare att vara tolv, den första av dom är Ali ibn Abi Talib och den sista av dem al Mahdi.”¹⁸⁶

Al Juwayni berättar att Ibn Abbas också har sagt, att profeten sa:

Mina khalifer och efterträdare och Allah's bevis bland sina skapelser är säkerligen tolv efter mig. Den första av dom är min broder och den sista av dom är mitt barn. Han tillfrågades: O Allah's budbärare vem är din broder? Han sa: Ali ibn Abi Talib, varpå han tillfrågades: Och vem är din son? Den helige Profeten (S) svarade: *Al Mahdi*, den som kommer att fylla jorden med rättvisa och jämlikhet när den kommer att vara fylld på brädden med orättvisa och tyranni. Och vid Den som har sänt mig som en varnare och en givare av goda nyheter, även om denna jord skulle ha en endaste dag kvar att existera, skulle den Allsmäktige Allah förlänga denna dag till dess att han sänt mitt barn *Mahdi*, varefter han kommer att få *Ruhullah*¹⁸⁷ Isa ibn Maryam¹⁸⁸ (A)¹⁸⁹ att nedstiga och be bakom honom (*Mahdi*). Och Jordan kommer att upplysas av hans utstrålning. Och hans makt kommer att nå både öst och väst.¹⁹⁰

¹⁷⁹ Ahmad ibn Hanbals *Musnad*, Vol. 5, Sid. 106.

¹⁸⁰ För mer källor om ”de tolv khaliferna” se *Sahih at Tirmidhi*, Vol. 4, Sid. 501.

Sunan Abu Dawud, Vol. 2, Sid. 421.

Sunan Abu Dawud, Kitab al Mahdi (hela).

Ibid. Engelska upplagan, *The Promised Deliverer*, book 36, number 4266- 4277.

¹⁸¹ Hans fulla namn är: Muhammad ibn Ahmad ibn Uthman ibn Qaymaz, Abu Abdullah Shams ad Din adh Dhahabi.

¹⁸² Adh Dhahabi i *Tazkirat ul Huffaz* Vol. 4, Sid. 298.

Asqalani i *ad Durar ul Kamina* Vol. 1, Sid. 67.

¹⁸³ Både adh Dhahabi och Asqalani följde Shafi'i skolan.

¹⁸⁴ Var en av profeten Muhammads kusiner. Ses med stor respekt av både shiiter och sunniter för sin stora kunskap om Quran och *hadith*.

¹⁸⁵ Betyder herre men används också som tilltalsnamn (på grund av respekt) till de som är ättlingar till profeten och de 12 imamerna som själva är ättlingar till Ali, Fatima och profeten.

¹⁸⁶ Al Juwayni i sin *Fara'id us Simtayn, Mu'assassat ul Mahmudi li Taba'a*, Beirut 1978, Sid. 160.

¹⁸⁷ Guds själ. En titel som getts till profeten Isa, ”Jesus”.

¹⁸⁸ Jesus son till Maria.

¹⁸⁹ (A) är en förkortning till Alayhi Salam som betyder Frid vare med Honom.

¹⁹⁰ Al Juwayni i sin *Fara'id us Simtayn, Mu'assassat ul Mahmudi li Taba'a*, Beirut 1978, Sid. 160.

Al Juwayni rapporterar också att profeten sade: ”Jag och Ali och Hasan och Husayn och nio avkomlingar från Husayn är de renade och de Osyndbara.”¹⁹¹

Dessa *hadith*er visar att det finns en konsensus på dessa traditioners äkthet bland både shi'a- och sunnimuslimer. Som vi snart kommer att se är det tolkningen och vem dessa tolv egentligen är som skiljer dessa två riktningar åt.

I Abu Dawuds (d. 888) *Sunan* står följande *hadith*er om *Mahdi* och dess anknytning till profetens familj: ”Jabir ibn Samura berättar att Profeten sa (S): Religionen kommer att fortsätta att etableras tills tolv khalifer styr över er (...) samtliga kommer att härstamma från *Quraysh*.”¹⁹²

”Ali ibn Abi Talib berättar att profeten (S) sa: Om även en dag av denna värld återstår kommer Allah att resa upp från min familj en man som kommer att fylla denna jord med rättvisa efter att den varit fylld med förtryck.”¹⁹³

”Umm Salama berättar att profeten sa: *Al Mahdi* [Vägledaren] kommer att vara från min familj samt från ättlingarna av Fatima.”¹⁹⁴

Som vi ser här tycks samtliga *hadith*er visa att Mahdi är en av khaliferna och troligen den siste eftersom han lär komma exakt innan domedagen. På den sistnämnde *hadith*en märker vi också att han kommer vara en av Fatimas ättlingar. Här nedan kommer jag att ta upp nio mycket kända sunnimuslimska rättslärdas åsikter eller antagande om *hadith*en om ”De Tolv Efterträdarna”.

Ibn al Arabi (d. 1240)¹⁹⁵ säger:

Vi har räknat amirerna¹⁹⁶ efter Profeten (S) som tolv.

¹⁹¹ Ibid.

¹⁹² *Sunan* av Abu Dawud, The Promised Deliverer, book 36, number 4266.

¹⁹³ Ibid. Number 4270.

¹⁹⁴ Ibid. Number 4271.

¹⁹⁵ Muhi Din Muhammad ibn Ali ibn Arabi, bättre känd som Ibn al Arabi, *Shaykh al Akbar*, ”Den Störste Lärde”. Han lär ha skrivit 300 verk och ses som islams största mystika, gnostiska eller andliga filosof och sufi. Han predikade för en teori kallad för *Wahdatul Wujud*, ”Enighetens Existens”. Där han menar att ingenting (i universum) existerar förutom Gud. Notera hur den muslimska trosbekännelsen lyder: *La ila ha il lallah*, ”det finns ingen gud förutom Gud”. Denna trosbekännelse menade Ibn Arabi kan tolkas till ”det finns ingen existens förutom Existensen”.

Vi uppfattade dom som: Abu Bakr, Umar, Uthman, Ali, Hasan, Mu'awiya, Yazid, Mu'awiya ibn Yazid, Marwan, Abd al Malik ibn Marwan, Yazid bin Abd al Malik, Marwan bin Muhammad bin Marwan, As-Saffa. Efter detta fanns det 27 khalifer från Bani Abbas. Om vi endast räknar tolv av dem når vi bara till Sulayman. Om vi tar den bokstavliga meningen har vi bara fem av dom och dessa är de fyra rättfärdiga khaliferna, och Umar bin Abd al Aziz (...).

Jag förstår inte meningen med denna *hadith*.¹⁹⁷

Som vi ser har Ibn Arabi svårigheter med att få khaliferna till 12. Om vi räknar de fem första khaliferna plus de umayyadiska khaliferna ser vi att antalet går upp till 13. Så det finns en khalif för mycket. Skulle vi ta bort de fem första och endast räkna de umayyadiska khaliferna går vi upp till endast 8. Skulle vi räkna endast de abbasidiska khaliferna ser vi att antalet khalifer är uppemot 27 stycken. Så det finns 15 khalifer för mycket. Så Ibn Arabi kunde inte svara på vilka personer som profetens uttalande riktade sig åt och han medger själv i slutet att han inte förstår denna *hadith*.

Qadi Iyad ul Yahsubi (d. 1148) säger: ”Antalet khalifer är mer än den siffran. Att begränsa antalet till tolv är fel. Den helige Profeten (S) sa inte att det endast kommer att finnas tolv khalifer och att det inte är möjligt med fler. Därför är det möjligt att det kan finnas flera.”¹⁹⁸

Så Yahsubi menar att eftersom profeten uttryckligen inte sagt att det blir *endast* tolv khalifer eller *stopp* vid tolv khalifer kan muslimerna erkänna de andra khaliferna som kom efter antalet tolv.

Jalal ud Din us Suyuti (d. 911)¹⁹⁹ säger:

Det finns endast tolv khalifer ända till domedagen och de kommer att fortsätta att agera med sanningen som rättesnöre, även om de inte är kontinuerliga. Vi ser att från de tolv, är fyra, de rättfärdiga khaliferna, sedan Hasan, Mu'awiya, Ibn Zubayr och slutligen Umar bin Abd al Aziz i den ordningen. Detta är åtta. Fyra kvarstår. Kanske kan Mahdi, abbasiden inkluderas eftersom han är en abbasid liksom Umar bin Abd al Aziz var en umayyad. Och Tahir Abbasi kan också inkluderas eftersom han var en rättvis härskare. Sedan finns två kvar, en av de är Mahdi, eftersom han är från *Ahlal Bayt* (A).²⁰⁰

¹⁹⁶ *Amir* betyder ”ledare” eller ”befälhavare”.

¹⁹⁷ Ibn al Arabi, *Sharh Sunan at Tirmidhi*, 9:68-69.

¹⁹⁸ An Nawawi i sin *Sharh Sahih al Muslim*, 12:201- 202.

Ibn Hajar al Asqalani i sin *Fath ul Bari*, 16:339.

¹⁹⁹ Hans fulla namn är: Abdur Rahman ibn Kamal ad Din Abi Bakr ibn Muhammad ibn Sabiq ud Din Jalal ud Din us Suyuti ash Shafi'i al Ash'ari, bättre känd som as Suyuti. Han var en känd *hadith*mästare eller förtäljare, sufi, teolog, historiker och filolog.

²⁰⁰ As Suyuti i sin *Tarikh ul Khulafa*, Sid. 12.

As Suyuti menar alltså att ”de tolv khaliferna” eller ”efterträdarna till profeten” blir först tolv till antalet fram till domedagen. Han presenterade även tio av dom khaliferna och sa att endast två återstår, där en skulle vara *Mahdi* från profetens ätt. En sak att notera här är att han inkluderade ibn Zubayr som en av khaliferna, där de tidigare personernas teorier inte gjorde. Ibn Zubayr styrde Makka och Madina för ett tag och utnämnde sig själv för *khalifa*.

Ibn Hajar al Asqalani: ”Ingen vet så mycket om denna *hadith* från *Sahih Bukhari*.

Det är inte rätt att säga att dessa imamer kommer att existera vid samma tid och tillfälle.”²⁰¹

Som vi ser är Asqalani av samma åsikt som Suyuti. Då han menar att ”de tolv khaliferna” blir kompletta först fram till domedagen.

Ibn al Jauzi (d. 1257)²⁰² säger:

Den första khalifen från Bani Umayya var Yazid bin Mu’awiya och den sista var Marwan al Himar. Totalt är de tretton. Uthman, Mu’awiya och ibn Zubayr är inte inkluderade eftersom de (räknades) bland Profetens (S) följeslagare. Om vi exkluderar Marwan bin al Hakam efter kontroversen om huruvida han var en följeslagare eller inte och att han höll makten trots att Abdullah bin Zubayr hade folkets stöd. Då kan vi få numret till tolv. När khalifatet föll ur Bani Umayyas händer uppstod en stor oordning. Ända tills Bani Abbas etablerade sig själva. Följaktligen hade förutsättningarna ändrats totalt.²⁰³

Al Jauzi har bestämt sig att inte räkna någon följeslagare till profeten som exempelvis de fyra första khaliferna utan han börjar med Yazid bin Mu’awiya och på så sätt får han ihop khaliferna till antalet tolv.

An Nawawi (d. 1278)²⁰⁴ säger: ”Det kan också betyda att dessa tolv imamer kommer att finnas under islams överhöghet. Tiden då islam kommer att vara en dominerande religion. Dessa khalifer kommer då att under deras egen styre att lovprisa religionen.”²⁰⁵

Al Bayhaqi (d. 1052)²⁰⁶ säger: ”Denna siffra [tolv] når ända till tiden vid Walid ibn Abd al Maliks styre. Efter detta uppstod kaos och oordning. Sedan kom abbasidernas dynasti. Detta

²⁰¹ Asqalani i sin *Fath ul Bari*, 16:338- 341.

²⁰² Sibti ibn al Jauzi var en muslimsk jurist som följde Hanafi skolan.

²⁰³ Ibn al Jauzi i sin *Kashf ul Mushkil* så som han citerads i Ibn Hajar al Asqalanis *Fath ul Bari*, 16:340.

²⁰⁴ Hans fulla namn är: Abu Zakariya Yahya ibn Sharaf un Nawawi.

²⁰⁵ An Nawawi i sin *Sharh Sahih al Muslim*, 12:202- 203.

har ökat antalet imamer. Om vi försummar några av deras karaktärsdrag som kom efter kaoset, kommer deras nummer att vara mycket högre.”²⁰⁷

Kommentar till detta citat ges av själva Ibn Kathir som är en av de rättslärda som jag valt att presentera dess antagande.

Ibn Kathir (d. 1373)²⁰⁸ säger:

Den som följer Bayhaqi och håller med hans påstående att med Jama'a menas de khalifer som inte kom i en rak följd ända till tiden för Walid ibn Yazid ibn Abd al Malik överträdaren, kommer inom räckvidd för den tradition som vi citerar där vi kritiserar och brännmärker sådana personer. Och om vi accepterar Ibn Zubayrs khalifat före Abd al Malik blir det totala antalet sexton. Medan det totala borde bli tolv före Umar ibn Abd al Aziz. I denna beräkning kommer Yazid ibn Mu'awiya att vara inkluderad men inte Umar ibn Abd al Aziz. Det är dock etablerat och välkänt att majoriteten av de lärda accepterar Umar ibn Abd al Aziz som en sanningsenlig och rättvis khalif.²⁰⁹

Som vi ser här har dessa åtta sunni lärda inte kommit fram till samma teori om profetens uttalande om ”De Tolv Imamerna eller Khaliferna”. Man har försökt att lösa det med olika beräkningar, med olika sätt att räkna khaliferna. Beroende på antal, beroende på nedstigande led, beroende på om de tillhörde Bani Umayya dynastin eller Bani Abbas dynasti samt beroende på om de var kända som rättfärdiga och sanningsenliga människor, där många räknade de sex första khaliferna och Umar ibn Abd al Aziz till denna grupp. Det finns alltså ingen konsensus bland sunniter om denna *hadith*.

Den siste sunnitiske antagande om ”De Tolv Khaliferna” är från Abdullah ibn Umar. När Abdullah ibn Umar²¹⁰ som ses som en stor *hadith*mästare och följeslagare till profeten (av

²⁰⁶ Hans fulla namn är: Ahmad ibn al Husayn ibn Ali ibn Abdullah ibn Musa Abu Bakr al Bayhaqi al Naysaburi al Khusraujirdi al Shafi'i al Ash'ari. Var en stor rättslärd och känd *hadith*mästare.

²⁰⁷ Ibn Kathir i sin *Tarikh*, 6:249.

Suyuti i sin *Tarikh ul Khulafa* sidan 11.

²⁰⁸ Hans fullständiga namn är: Abu al Fida Imad ad Din Isma'il ibn Umar Ibn Kathir al Qurashi al Busrawi, bättre känd som Ibn Kathir. Han var också en stor Quran-och *hadith*mästare precis som de andra rättslärda som jag har nämnt.

²⁰⁹ Ibn Kathir i sin *Tarikh*, 6:249- 250.

²¹⁰ Abdullah son till andre khalifen Umar räknas till en stor personlighet i islam. Han fick inte medverka i muslimernas krig förrän han blev 15 år av profeten. När Ali blev khalif vägrade han att ge trohetsed till honom och Ali tvingade inte honom heller. Han förtäljde en *hadith* där han påstådd att Abu Bakr, Umar och Uthman var de bästa personerna och alla andra personer inklusive Ali behandlades lika under profeten Muhammads tid. När Mu'awiya gjorde anspråk på khalifatet var Abdullah ibn Umar bland de första att ge trohetsed till honom. Han kallade det året för ”enighetens år” eller ”gemenskapens år”. Varav han och hans umayyadiska följe blev kallade för *Ahlas Sunna wa al Jama'a*. Under Yazids khalifat var han en av dom som Yazid ville ha trohetsed ifrån. Han

sunniter) ville förklara denna tradition av profeten, där han säger: ”Khaliferna efter mig kommer att vara tolv. Samtliga kommer att härstamma från *Quraysh*.” Säger han (Abdullah ibn Umar):

Denna nation kommer att ha tolv khalifer som är: Abu Bakr, Umar ibn Khattab, Uthman ibn Affan, Mu’awiya och hans son [Yazid] som kommer att härska över de heliga städerna (Makka och Madina). De andra är as Saffa, Salam, Mansur, Jabir, al Mahdi, al Amin, Amir al Asab, som är alla från Bani Ka’b ibn Luayy och de är de rättfärdiga och de jämlika.²¹¹

Observera här att både Ali och Hasan samt Mu’awiya son till Yazid som abdikerade från khalifatet och erkände sin fars felsteg inte är medräknade, fast de var fjärde, femte och respektive åttonde khalifen. Vissa antydningar i de muslimska källorna visar att Abdullah ibn Umar hade en fientlig inställning gentemot Ali och hans familj och detta kan ha varit anledningen till att han inte nämner dessa två khalifers namn.²¹² Enligt de muslimska källorna kom Ali att räknas till en av de ”fyra rättfärdiga khaliferna” först 120 år efter hans egen död och detta tack vare Ahmad ibn Hanbal.²¹³ När jag letade i *hadith* samlingarna fann jag något intressant. Profeten Muhammad lär också ha använt ordet *imam* istället för khalif och detta är typiskt för shiiterna när de refererar till sina ”ledare” alltså sina ”tolv imamer”. *Hadithen* lyder: ”Imamerna härstammar från Quraysh.”²¹⁴ Så vad säger shiiterna?²¹⁵ Finns det en konsensus bland deras rättslärda om dessa tolv khalifer eller imamer? Ja’fari skolan som ser de ”tolv imamerna” som sina ledare eller khalifer menar att profetens uttalande är riktat till dessa personer från hans *Ahlal Bayt*.²¹⁶

slingrade sig undan Imam Husayns erbjudande om att göra trohetsed med honom och följa med honom ut från Madina till Makka, utan han flydde under natten istället. Längre fram i tiden när han skulle ge trohetsed till Mu’awiyas son Yazid för att slippa förföljelse och en säker död, gjorde han det genom att gå till Yazids nuvarande amir Hajjaj under natten. Hajjaj lär ha varit mycket trött och ovillig att resa sig upp från sin säng, därför sa han till denna stora personlighet i islam, Abdullah ibn Umar: ”Jag är trött och orkar inte gå upp så gör din trohetsed med min fot och gå din väg.” Enligt shiiter var denna händelse universums naturliga lag. ”Den som inte gör trohetsed med Imam Husayns vackra hand måste och förtjänar att göra trohetsed med foten av en avskyvärd person som Hajjaj. Den som inte står upp mot förtryck när den erbjuds förtjänar dubbel förtryck.”

²¹¹ As Suyuti i sin *Tarikh ul Khulafa*, Sid. 140.

Kanz ul Ummal, Vol. 6, Sid. 67.

²¹² Se www.en.wikipedia.org/wiki/Abdullah_ibn_Umar och not 210.

²¹³ *The Shi’as Are The Real Ahlas Sunna*, under kapitel ”Oppressive rulers appointet the imams of the Ahlas Sunna”, Sid. 2.

²¹⁴ *Al Mustadrak* av al Hakim, Vol. 3, Sid. 149.

As *Sawaiq ul Muhriqa* av Ibn Hajar al Haythami, kapitel 11, sektion 2, Sid. 287.

²¹⁵ Med shiiterna menar jag här de som följer de 12 imamerna. Jag har inte hittat några teorier från Zaydi rättslärda om exakt denna tradition. Men det som är klart är att de endast tror på fem imamer/khalifer och där blir det stopp.

²¹⁶ Samtliga imamer är direkta ättlingar till profeten via hans yngsta dotter Fatima och hennes man Ali. Se även sidan 39 där vissa sunniter refererar till just detta.

1. Ali ibn Abu Talib
2. Hasan ibn Ali
3. Husayn ibn Ali
4. Ali ibn Husayn
5. Muhammad ibn Ali
6. Ja'far ibn Muhammad
7. Musa ibn Ja'far
8. Ali ibn Musa
9. Muhammad ibn Ali
10. Ali ibn Muhammad
11. Hasan ibn Ali och slutligen
12. Muhammad ibn Hasan som anses vara *Mahdi*, "Vägledaren".

Denna konsensus om vilka de tolv khaliferna är bland shi'a rättslärda gör Ja'fari skolan den enda skolan bland alla islamiska rättsskolor som tror på dessa individer som de tolv rättmätiga efterträdarna till profeten och som får sin förståelse och tolkning av islam från dom. Det som är intressant här är att vissa sunni källor bekräftar shiiternas åsikt om vilka dessa tolv khalifer skulle vara, som exempelvis Hanafi rättslärde al Qanduzi. Han nämner en *hadith* som lyder:

En jude vid namn al A'tal kom till profeten och sa: Muhammad! Jag vill fråga dig om vissa saker som jag har hållit för mig själv, så om du svarar dom kommer jag att bekänna mig till islam inför dig. Profeten sa: Fråga mig, O far till Imara! Så han frågade honom om många saker tills han blev nöjd och erkände att profeten hade rätt. Sedan sa han: Berätta för mig om din wasi (efterträdare). Vem är han? Ingen profet kan någonsin vara utan en *wasi*. Vår profet Musa valde Yusha (Joshua) son till Nun som sin efterträdare. Han (profeten) sa: Min *wasi* är Ali ibn Abu Talib efterföljd av mina dottersöner Hasan och Husayn efterföljd av nio manliga avkomlingar via Husayn. Han (juden) sa: Nämn dom för mig O Muhammad! Profeten sa: När Husayn går bort kommer han att efterträdas av sin son Ali. När Ali går bort kommer hans son Muhammad att efterträda honom. När Muhammad går bort kommer hans son Ja'far att efterträda honom. När Ja'far går bort kommer han att efterträdas av sin son Musa. När Musa går bort kommer han att efterträdas av sin son Ali. När Ali går bort kommer hans son Muhammad att efterträda honom. När Muhammad går bort kommer hans son Ali att efterträda honom. När Ali går bort kommer hans son Hasan att efterträda honom. När Hasan går bort kommer *al Hujja* (Beviset), Muhammad *al Mahdi* att efterträda honom. Dessa är de tolv. Den juden omfamnade islam och prisade Allah för att Han vägled honom.²¹⁷

²¹⁷ *Yanabi ul Mawadda*, Sid. 440 av Hanafi rättslärde al Qanduzi. Hur stark denna *hadith* ses från sunniternas sida vet jag inte.

Med tanke på de traditioner om *Ahlal Bayt* som nämnts under rubriken *ath Thaqaalayn*, de två dyrbara tingen tordes det inte vara helt omöjligt att dessa personer kan vara de tolv khalifer från hans stam och hans familj som profeten menade skulle vara de bäst tillämpade att efterträda honom.

Analys och diskussion

Det kan ibland tyckas mycket märkvärdigt med alla dessa konflikter som dessa riktningar haft och har med tanke på att de står mycket nära varandra i de primära trosartiklarna. Under mina studier av vad muslimska källor säger om de tre ämnen som jag tagit upp märkte jag så småningom att det fanns mer gemensamma nämnare mellan dessa riktningar än vad det fanns olikheter. Det som skiljde dom åt var tolkningar och det som nog varit grogrunden till alla historiska konflikter som dessa skolor och riktningar haft var bland annat förmodligen felaktiga anklagelser som riktats mot varandra. För som ni märkte var budskapet om traditionen med ”De Två Dyrbara Tingen” lika i majoriteten av de i detta arbete redovisade muslimska källorna och källor om ”Korruption i Quran” kan man finna i båda riktningarna. Men på grund av antingen okunskap om egna källor eller den tolkning som man har bestämt sig för att göra eller de felaktiga anklagelser, samt uppmuntran till mord som man har gjort har detta lett till blodiga konflikter och ovänskap mellan dessa riktningar fram till våra dagar. Med felaktiga anklagelser menar jag till exempel den kritik vissa sunnitiska grupper²¹⁸ riktar mot shiiterna. Som exempelvis att man anklagar, smädar, uppviglar hat och sprider falska rykten om dom. Exempelvis: Shiiterna har en ”annan Quran”, att dom är en judisk konspiration mot islam, att det är en persisk religion, att de tillber stenar, ja listan kan göras lång. Angående ”annan Quran” så såg vi som tidigare sagt att det fanns källor från båda sidor som bekräftade ”Korruption i Quran” men samtidigt som jag nämnde tog båda två grupperna starkt avstånd från detta. Dessutom menar muslimska rättslärda att det finns klara uttalanden från profeten och imamerna om att muslimer bör jämföra deras traditioner med Quran, och om det inte stämmer med Quran måste de inse att de är förfalskningar som bara tillskrivits profeten och imamerna. Dessa anklagelser som riktar till shiiterna har enbart som syfte till att sprida hat eller avståndstagande från shiiter. I värsta fall uppmuntran till mord där jag nämnde vissa hemsidor som kan läsas på svenska. Dessa anklagelser och uppmuntran till mord och kaos har fortsatt fram till våra dagar. De bästa exemplen för dessa konflikter kan exempelvis

²¹⁸ Jag menar här framför allt wahhabiter och salafiter som i sin tur haft stor påverkan på många unga sunniter runt om i världen tack vare att de har stora resurser och får stora bidrag av framför allt Sa’udi Arabien. Se även not 57, 79 och 80.

ses i Iraq och Pakistan där det sker dagliga terrordåd mot shiiter.²¹⁹ I en BBC intervju onsdagen den 22/2-06 med den syriske debattören och politiske analytisen Salam Kawakibi (barnbarn till den kände pan-arabisten Abd ur Rahman Kawakibi) sa denne: ”Vi har ett fenomen av radikaliserings som tar form i skolor och universitet. Faran är från salafismen och wahhabismens inflytande från Sa’udi Arabien, eftersom alla syrier som gästarbetar där kommer tillbaka med nya ”idéer” som de tvingar på sina familjer och som de uppmuntrar. ” Jag tycker också att det är viktigt att nämna de människors åsikt som kanske ser denna uppsats som inte så mycket värd på grund av deras åsikt om religioner överhuvudtaget eller att detta ämne inte ligger i deras intresse eller att man helt enkelt tar avstånd från all religion och ser religion som vidskepelse och ”slöseri med ens tid”. Till dom skulle jag vilja ge detta synsätt på religion och i synnerhet islam om de vill förstå sig på de människor som de kan komma i kontakt med. Uppsatsen kan även hjälpa till ifråga om att tolka vissa händelser som sker globalt och som kan påverka oss. En anledning till att denna uppsats kan vara något värd för att få en djupare kunskap om riktningarnas skiljaktigheter och likheter eller över huvudtaget islam är helt enkelt ”verkligheten ute i världen”. Det är ett faktum att för majoriteten av världsbefolkningen utgör religion en stor del av livet, för att inte säga den viktigaste delen av livet, och till och med ses religion som *al Haqq*, ”Sanningen”. På grund av detta kan man inte förbise religionens roll när man samtalar eller umgås med människor i ens dagliga liv och detta även globalt. Den lärde forskaren i egenskap av forskare, den religionsintresserade i egenskap av religionsintresserad och den troende muslimen i egenskap av troende har alla ett behov att förstå Quran eller islam. Sociologen exempelvis måste förstå Quran eller islam på grund av det inflytande den har haft på det muslimska samhället och därigenom på det mänskliga samhället i stort. För att ge ett exempel på detta i mindre skala: Det som kanske kan göra denna uppsats något värd är att den kan förhoppningsvis skapa förståelse mellan muslimer från olika rättskolor och kanske även mellan en icke-troende och en muslim. Den icke muslimska läsaren kan förhoppningsvis med denna uppsats bli mer bekant med det religiösa muslimska språket, bli bekant med källorna och få i alla fall en aning om de bakomliggande faktorerna till de olika historiska konflikterna. För att ge ett exempel på detta i större skala: En annan anledning till att denna uppsats kan vara viktig för att få en djupare kunskap om riktningarnas skiljaktigheter och likheter eller över huvudtaget islam är

²¹⁹ Se not 79 och 80. Det finns så många exempel på attacker mot shiiter de senaste åren och då framförallt i Iraq, att det är onödigt att ge några exempel. Jag rekommenderar att man själv går bakåt i nyheterna och ser för sig själv de exakta datum dessa terror då som jag här kommer att ge några exempel på inträffade: Attackerna mot några av shiiternas heligaste gravplatser i Karbala, Najaf och Samarra. Attacker mot shiitiska politiker, polis, soldater, rättslärda, teologer och civila.

det faktum att islam dominerar många samhällen i den muslimska världen och detta i sin tur återspeglar sig inte bara i en lands inrikespolitik utan också i världspolitiken. Därför måste man räkna med islam som en maktfaktor när man vill göra viktiga eller känsliga inrikes och utrikespolitiska beslut. Islam är också den näst största religionen i både Europa, Nordamerika och Oceanien och även där bör man visa hänsyn till denna stora minoritet.

För att göra en sammanfattning av det hela för oss som är Européer: För att förstå islam, förstå hur muslimer tänker, förstå de olika muslimska grupperingarna, förstå ett visst muslimsk lands politik, förstå dagens situation i exempelvis Iraq, Iran, Algeriet, UAE, Qatar, Afghanistan etc, förstå islams roll eller relation gentemot mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter måste man utan tvekan gå tillbaka till de tidigaste och viktigaste muslimska källorna för att på så sätt lära sig som tidigare sagt det religiösa språket, förstå vad muslimer refererar till, vad som är auktorativ för dom. Källorna är ett faktum för att kunna förstå och bli insatt i islam för att på så sätt försöka lösa dagens problem och konflikter, fast detta beror på om motparten eller muslimen är troende. Detta kan även gälla mellan länder och människor. Karikatyrerna av profeten eller Rushdis *Satansverserna* är två bra exempel på antingen bristen på kunskap om islam eller det som kan ses som en provokation mot just muslimer som i sin tur kan leda till konflikter mellan människor och nationer med olika värderingar.

Slutsats

Jag har kommit fram till att i de rättsliga (*fiqh*) frågorna skiljer de shiitiska skolorna sig inte så mycket mer än mellan de sunnitiska. Den stora skillnaden ligger i det som kallas för *imama*, ”ledarskap”, efter profetens död samt synen på vissa *sahaba*, ”följeslagare”. De fem imamerna Ja’far as Sadiq, Idris ibn Shafi’i, Malik ibn Anas, Ahmad ibn Hanbal och Abu Hanifa var antingen samtida eller hade lärar-elev relation till varandra. De konflikter som kom upp och bildades många år efter deras död verkar inte ha funnits under deras tid och inte heller mellan dom personligen. Jag tror att ju mer förståelsen för dessa rättskolors skillnader och likheter växer mellan muslimerna själva kan det också så småningom leda till en större enhet och vänskap där muslimerna alla tillsammans kan medverka i islams *största enhets ritual*, ”bönen”. Där de kan be tillsammans i en enda led. Detta är inte omöjligt eftersom jag själv varit vittne till de otaliga gånger där muslimer med olika rättskolor som rättesnöre bett i samma böneled i en anda av enhet. Men som sagt är det kanske endast de mer ”öppensinnade” och de mer förståeliga som ställer sig i samma böne led eller accepterar en *amam*²²⁰ från en

²²⁰ Amam betyder ”den som står framför”. Det vill säga framför alla i böne ritualen. Se även not 8.

annan rättskola. Nu tänker jag förstås först och främst på lokala moskéer runt om i världen annars som ni vet ber alla muslimer tillsammans under vallfärden i den stora moskén i Makka. Så länge som muslimerna är oeniga och för krig mot varandra kommer de för alltid att vara svaga. Så länge muslimer tycker att stamtillhörighet, språk, nationalitet eller folkgrupp ska komma i först hand kommer det att finnas splittring i den muslimska nationen. Samtidigt som muslimerna bör blicka framåt för en ljusare framtid bör de inte glömma bort att diskutera i en vänskaplig anda om de skillnader som finns och som alltid funnits om vissa händelser eller tolkningar under eller efter profetens död. Man kan beskriva detta i en mening: ”*Enighet vid sidan om sanningen.*” Vad sanningen är för varje enskild ämne bör diskuteras var för sig med starka logiska argument, historiska bevis/fakta och att man bör ha i åtanke det mänskliga förnuftet.

Litteraturlista

- Koranens Budskap* av Muhammad Knut Bernström med kommentar av Muhammad Asad. År 1998.
- The Quran*, English Revised and Edited by Sahih International. År 1997.
- Inquiries About Islam* av Muhammad Jawad Chirri. Imam Ali Foundation, London 980520.
- The Right Path* av Abd ul Husayn Sharaf ud Din ul Musawi. Ansariyan Publications år 1957.
- Religious questions answered. Logic for Islamic Rules* av Ayatullah Nassir Makarem Shirazi och Ayatullah Subhani. År 2003.
- Shi'i Islam* av Mujan Mumin. År 1985.
- The Chronicle of Hadith*. Publicerad i Tehran år 1977. Islamic Great Library. Översättare Maktabe Quran, India.
- At Tabaqat ul Kubra* av Abdul Wahab ash Sha' rani.
- Ansab ul Ashraf* av Ahmad ibn Yahya Baladhuri.
- The Shi'as are the Real Ahlas Sunna* av Dr. Muhammad as Samawi at Tijani.
- Ask Those who Know* av Dr. Tijani.
- To Be with The Truthful* av Dr. Tijani.
- Al Fusul ul Muhimma* av ibn Sabbagh al Maliki al Makki.
- Sahih al Muslim* av Abal Husayn al Muslim bin al Hajjaj an Nayshapuri.
- Sahih al Bukhari* av Abu `Abdullah Muhammad bin Isma`il bin Ibrahim bin al Mughira al Bukhari.
- Al Bukhari*, ”Större Historia” eller ”Greater History”,
- Tafsir ul Quran* av Abu Ja'far Muhammad bin Jarir at Tabari.
- Bihar ul Anwar* av Muhammad Baqir Majlisi.
- Tafsire Nemune* av Ayatullah Nassir Makarem Shirazi.
- Abu al Fadl ibn al Hasan at Tabarsi författare till *Majma' al Bayan li Ulum ul Quran*.
- Tarikh* av al-Khatib al-Baghdadi.
- Majma' az-Zawa'id* av al-Haythami.
- As-Sawaiq al-Muhriqa* av Ibn Hajar Al-Haythami.
- Polarization Around the Charachter of Ali ibn Abu Talib* av Allama Murtada Mutahhari (d. 1979).
- Att Förstå Koranen* av Allama Murtada Mutahhari (d. 1979). Utgiven av Islamiska Kulturcentret i Norden, 1984.

Alleged Book Burnings in Iran and Egypt: A Study of Related Facts and Fiction, skriven av Allama Murtada Mutahhari.

At Tabarani författare till *Ausat*.

An Nabahani författare till *Arba'in*.

Subih Sadiq av Mufti Ghulam Rasul.

Imam Ja'far us Sadiq av Abu Zuhra.

Imam Abu Hanifa av Allama Shibli an Nu'mani.

Musnad Imam Azam av Maulana Sa'd Hasan Sahib. Texten är en samling av *hadith*er som samlads av Imam Abu Hanifa.

Muhammad Hamidullah Khan författare till *The Schools of Islamic Jurisprudence - A comparative study*.

Shaykh Sharawi Azhari författare till *Risala Al Ahramus Sunna*.

Tazkiratul Auliya, "Vännernas Minne" av Farid ud Din al Attar (d. 1220). P. A. Norstedt och Söner.

Sahih at Tirmidhi av Abu Isa Muhammad ibn Isa ibn Musa ibn ad-Dahhak as Sulami at Tirmidhi (d. 892).

Sunan at Tirmidhi av at Tirmidhi.

Introduction to Jihade Sazandegi, first edition January 1983, published by: The External Liaison Section Of The Central Office Of Jihade Sazandegi.

Sunan Abu Dawud av Abu Dawud Sulayman ibn Ash'ath al Azadi as Sistani (d. 888).

Musnad av Ahmad ibn Hanbal (d. 855).

Fadhail as-Sahaba av Ahmad Ibn Hanbal.

Hilyatul Auliya av Abu Nu'aym.

A Feminist Interpretation of Womens Rights in Islam av Fatima Mirnissi. Hela artikeln kan läsas i *Liberal Islam a sourcebook*, edited by Charles Kurzman, New York, Oxford, Oxford University Press, 1998.

Ibn Asakir författare till *Tarikh Dimashq, "History of Damascus"*.

Tarikh av Khatib al Baghdadi.

Manaqayb av ibn Maghazali.

Shahr an Nahjul Balagha av Allama Mu'tazili.

Abu Abdullah Shams ad Din adh Dhahabi (d. 1348) författare till *Tadhkirat ul Huffaz*.

Talkhis av adh Dhahabi.

Al Muwatta av Malik ibn Anas ibn Malik ibn Amr al-Asbahi (d. 796).

A Shiite Encyclopaedia, version 2, October 1995, Revised January 2001, Ali Abbas Editor.

Al Mustadrak av Abu Abdullah Muhammad ibn Abdullah al Hakim an Nayshapuri (d. 1014).

Al Khasais av Imam an Nasa'i.

Imam Nasa'i författare till *Sahih an Nasa'i*.

Mu'jam av at Tabarani.

Shawahid at Tanzil av Hakim al Haskani.

Al Isaba av Ibn Hajar al Asqalani.

Tadhkira ul Khawas av Sibt Ibn al Jauzi (d. 1257).

Tafsir av Abu Abdullah Muhammad ibn Umar al Fakhr ud Din ur Razi (d. 1209).

Mafatih ul Ghayb av Fakhr ud Din ur Razi.

"*Fontänerna av Kärlek*" av al Qanduzi al Hanafi.

Manaqib av al Khawarizmi.

As Sira av al Halabi.

As Sira av ad Dihilaniya.

Asad ul Ghaba av Ali Ibn ul Athir (1234).

Ad Dur ul Manthur av Jalal ud Din Abul Fadl us Suyuti.

Al Itqan av Jalal ud Din us Suyuti.

Tarikh ul Khulafa av as Suyuti.

Tafsir ul Kash shaf av Abul Qasim Mahmud ibn Umar az Zamakhshari (d. 1143).

Ahkam ul Quran av Muhidin ibn Muhammad Ibn ul Arabi (d. 1240).

Sharh Sunan at Tirmidhi av Ibn Arabi.

Tafsir ul Qurtubi av Imam Abu Abdullah al Qurtubi (d.).

As Sawaiq ul Muhriqa av Ibn Hajar al Haythami al Makki.

Al Istiab av Ibn Abd ul Bar.

Al Aqd ul Farid av Ibn Abd Rabbih.

Masabih as Sunna av al Baghawi.

Asbab an Nuzul av al Wahidi.

Ikhtisas av Abu Abdullah Muhammad ibn Muhammad ibn an Nu'man al Harithi al Baghdadi, bättre känd som al Mufid (d. 1022).

Anwar at Tanzil av Abdullah ibn Umar Baydawi.

Imam Qushaji författare till *Sharh at Tajrid*.

Imam Tha'alabi författare till *Tafsir ul Kabir*.

Imam Abu Bakr ibn Shahab ud Din författare till *Rishfa tus Sadi*.

Al Hafiz Ahmad ibn Muhammad at Tahawi författare till *Mushkil al Athar*.

Work and the worker in Islam av AbulHasan Bani Sadr. The Hamdami Foundation 1980.

Elias Modern Dictionary av Elias A. Elias, Arabic- English, Lebanon.

Dictionary of Islam av Thomas Patrick Hughes, Kazi Publications, Inc. (USA).

Muruj udh Dhahab av al Mas'udi.

An Nawawi författare till *Sharh Sahih al Muslim*.

Abu al Fida Imad ud Din Isma'il ibn Umar Ibn Kathir ul Qurashi ul Busrawi, bättre känd som Ibn Kathir (d. 1373), författare till *Tarikh*.

Tafsir av Ibn Kathir (d. 1372).

Internetsidor

www.en.wikidpedia.org/wiki/Ahl_al-Sunna_wa_al-Jama%27ah

www.wikidpedia.org/wiki/Sunni

www.ansar.org

www.sahab.net

www.shia.islamicweb.com

www.allaahuakbar.net

www.islamiska.org

www.rafidha.hypermart.net

www.islam.nu

www.sahab.ws

www.darulhadith.com

reach.to/etehamat

www.hajr.com

www.shialink.org

www.danafajr.org

www.alhaq.com

www.rafed.net

www.alhaq.com

www.shialink.org

www.karbala.com

www.shianews.com/hi/articles/politics/0000151.php

www.shia.islamicweb.com

www.al-islam.org

www.islamicdigest.net

www.en.wikipedia.org/wiki/sahih_bukhari

www.al-islam.org/encyclopedia/

www.al-islam.org/ask/index.html

www.al-islam.org/real/title.htm

www.al-islam.org/masail/

www.usc.edu/dept/MSA/reference/searchhadith.html

www.news.bbc.co.uk/1/hi/world/middle_east/4735240.stm

www.bayynat.org

www.makaremshirazi.org

www.sistani.org